

W NUMERZE:

- PLAN REMONTÓW NA 2022 ROK
- JESSICA 2 - ŚRODKI UNIJNE DLA RSM „PRAGA”
- NOWE ZASADY USTALANIA OPŁAT ZA ŚMIECI

NOWA UCHWAŁA RADY MIASTA W SPRAWIE OPŁAT ZA ŚMIECI UDERZY W WIĘKSZOŚĆ MIESZKAŃCÓW

„Czy leci z nami pilot?” popularny tytuł amerykańskiej komedii, pełnej absurdalnych sytuacji, można spróbować sparafrazować w kontekście chaosu, jaki wywołała Rada m. st. Warszawy, zmieniając za ledwie po 29 dniach swoją uchwałę z 18 listopada 2021 r. i określając kolejne zasady ustalania opłat za śmieci. 17 grudnia 2021 r. Rada Miasta nagle wprowadziła zmianę, która po raz kolejny do góry nogami wywróciła system naliczania opłat za śmieci. Zgodnie z przyjętą uchwałą Rady m. st. Warszawy nr LVIII/1854/2021 od Nowego Roku obowiązywać będzie jednakowa stawka dla wszystkich lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych wynosząca 85 zł.

Ale po kolei...

W dniu 18 listopada 2021 r. Rada m.st. Warszawy podjęła Uchwały nr LVI/1749/2021 oraz nr LVI/1750/2021, które po raz trzeci od marca 2021 r. zmieniały sposób i metodę obliczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Z projektem uchwały wprowadzającej nową metodę ustalania opłat przedstawi-

ciele spółdzielni mieszkaniowych w Warszawie, tj. SM „Służew nad Dolinką”, RSM „Praga”, MSM „Energetyka”, SM „Bródno”, SBM „Torwar”, SBM „Zachód”, Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa, SBM „Dom”, mieli możliwość zapoznać się za ledwie 3 dni przed Sesją Rady Miasta oraz dzień przed spotkaniem z Sekretarzem Miasta st. Warszawy - **Włodzimierzem Karpińskim**

(Ciąg dalszy na stronie 2)

MIMO WSZYSTKO DOBRY ROK

Kryzys wywołany epidemią Covid-19 wpłynął na funkcjonowanie wielu firm i przedsiębiorstw, które zmuszone zostały do przeorganizowania swojej działalności.

Od początku trwania pandemii, RSM „Praga” podejmowała działania mające na celu ochronę swoich mieszkańców oraz pracowników. Na bieżąco reagovaliśmy na wprowadzane w kraju ograniczenia, stosując je także w pracy wszystkich jednostek Spółdzielni.

Podjęte decyzje dotyczące organizacji pracy oraz ograniczenia obsługi interesantów miały na celu przeciwdziałanie

rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 oraz zapewnienie bezpieczeństwa. Powyższe akty prawne wprowadziły szereg środków ostrożności w celu ochrony zdrowia mieszkańców i pracowników Spółdzielni.

Zdecydowaliśmy między innymi o czasowym zawieszeniu działalności klubów osiedlowych, ograniczeniu do niezbędnego minimum spotkań z osobami z zewnątrz czy odwołaniu wszelkich imprez, wydarzeń i większych spotkań.

Większość posiedzeń organów RSM „Praga” odbywała się zdalnie, przy wykorzystaniu środków bezpośredniego

porozumiewania się na odległość. Wszelkie spotkania z interesantami i mieszkańcami odbywały się z zachowaniem reżimu sanitarnego (dystans, maseczka, dezynfekcja).

Pomimo wprowadzonych obostrzeń covidowych, problemów z wykonawcami, wydłużonymi terminami dostaw materiałów budowlanych oraz wzrostem ich cen prace remontowe zostały w zdecydowanej większości przeprowadzone zgodnie ustalonymi harmonogramami.

W terminie zakończona została budowa 3 budynków w inwestycji „Stacja Targówek” przy ul. Witebskiej oraz rozpoczęte zostały prace budowlane przy inwestycji „Przystanek Targówek” przy ul. Kuflewskiej 6. Jesienią ogłoszony został przetarg na kolejną inwestycję „Barkocińska 3”.

Pandemia Covid-19 nie zmieniła także zaangażowania Spółdzielni w najważ-

niejsze dla mieszkańców kwestie - regulację gruntów czy opłatę za wywóz odpadów komunalnych. Rok 2021 kończy się także dobrymi wynikami finansowo-gospodarczymi a sytuacja ekonomiczna Spółdzielni jest dobra i bezpieczna.

Starając się wyjść naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, którzy po wielu miesiącach spędzonych w domu chcieli wrócić do aktywności fizycznej, RSM „Praga” zorganizowała zajęcia Nordic Walking oraz „Zdrowy kręgosłup”, które już od kilku miesięcy cieszą się nie- słabnącą popularnością wśród seniorów.

Pomimo kolejnych fal epidemii, Spółdzielnia, funkcjonowała w normalnym trybie i bez zakłóceń obsługiwała swoich mieszkańców.

Redakcja

NOWA UCHWAŁA ...

(Ciąg dalszy ze strony 1)

w ramach powołanego przez Prezydenta m.st. Warszawy Zespołu ds. wspierania i koordynowania inicjatyw spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, którego członkami są przedstawiciele ww. spółdzielni mieszkaniowych w Warszawie, w tym **Andrzej Półrolniczak** - Prezes Zarządu RSM „Praga”. Spółdzielcy przedstawili swoje krytyczne uwagi do projektu, przedstawiając jednocześnie własną propozycję w zakresie sposobu naliczania opłat za gospodarowanie odpadami (szczegóły w dalszej części artykułu).

Podczas Sesji Rady Miasta w dniu 18 listopada 2021 r. projekt uchwały zebrał szereg krytycznych opinii. Głos zabrał m.in. **Andrzej Półrolniczak**, przedstawiając wady nowych rozwiązań zaproponowanych w projekcie uchwały Rady Miasta, wskazując, że w praktyce ciężar utrzymania całego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi spocznie na osobach najmniej zamożnych, zaś osoby najbogatsze zapłacą relatywnie najmniej. Niestety głos strony społecznej nie został przez większość radnych wzięty pod uwagę, a uchwała została przyjęta.

Uchwała listopadowa

Przyjęta przez Radę m.st. Warszawy uchwała nr LVI/1749/2021 z dnia 18 listopada 2021 r. wprowadziła metodę ustalania opłat za gospodarowanie odpadami od gospodarstwa domowego w zależności od 5 przedziałów powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, tj.

- 1) przedział I - do 30,00 m² w wysokości - 52 zł,
- 2) przedział II - od 30,01 m² do 40,00 m² - 77 zł,
- 3) przedział III - od 40,01 m² do 60,00 m² - 88 zł,
- 4) przedział IV - od 60,01 m² do 80,00 m² - 94 zł,
- 5) przedział V - od 80,01 m² - 99 zł.

Taki sposób ustalania opłat byłby niesprawiedliwy społecznie. Przykładowo właściciel mieszkania 30,01 m²

Spółdzielnie, w tym RSM „Praga”, podczas spotkań w Ratuszu oraz wystosowując pisemne apele do Prezydenta m. st. Warszawy - **Rafała Trzaskowskiego** wyraźnie podkreślały, że powyższy sposób ustalania opłat jest niezgodny z prawem.

RIO uchyla, a Rada zmienia złą uchwałę na... jeszcze gorszą

Po raz kolejny okazało się, że spółdzielnie miały rację, o czym świadczy zeszlotygodniowa decyzja Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie, która uznała, że powyższy sposób różnicowania stawek w oparciu o przedziały powierzchni użytkowej lokali jest niezgodny z przepisami.

Choć karnawał w brazylijskim Rio De Janeiro jeszcze się nie rozpoczął, to karnawał zmian uchwałodawczych w Radzie Miasta trwa w najlepsze, zaś spontaniczność radnych nie zna niestety granic.

17 grudnia 2021 r. przez wielu niestety zapomniany zostanie jako dzień zaskakujących decyzji legislacyjnych na szczeblu krajowym, jak i samorządowym. My skupimy się tutaj na tych drugich. Tego dnia podczas Sesji Rady Miasta, zaskakując niemal wszystkich, pod obrady wprowadzono i przegłosowano kolejną zmianę zasad ustalania opłat za śmieci. Choć zmiana była konieczna, bo wymuszona orzeczeniem RIO, to kierunek tych zmian jest katastrofalny. Rada pozostawiła metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od gospodarstwa domowego, wprowadzając niestety jeszcze gorsze od poprzedniego rozwiązanie, tj. **jednakową stawkę dla wszystkich mieszkań w budynkach wielorodzinnych wynoszącą 85 zł.**

W naszej ocenie wprowadzenie tak wysokiej i jednokowej stawki opłat dla wszystkich jest **społecznie rażąco niesprawiedliwe i jeszcze bardziej uderzy w osoby mniej zamożne.** Właściciele najmniejszych lokali odczują drastyczne podwyżki, co pokazują poniższe wyliczenia:

zazwyczaj zamieszkiwanych przez rodziny wieloosobowe odczują spadek tych opłat o blisko 30%.

Nie sposób z tego wyliczenia nie dostrzec **niesprawiedliwości społecznej** w postaci niewspółmiernego obciążenia opłatami użytkowników małych i średnich lokali w stosunku do użytkowników lokali o większej powierzchni. Przykładowo **właściciel mieszkania 30 m² zapłaci 2,80 zł/m², tj. 5 krotnie więcej niż za 1 m² zapłaci właściciel lokalu mieszkalnego 5 razy większego o pow. 150 m².** Całkiem małe lokale w przeliczeniu na 1 m² mogą zapłacić **nawet powyżej 5 zł/m²!!! Czy taka zmiana jest społecznie sprawiedliwa i akceptowalna? Naszym zdaniem zdecydowanie nie.** Przyjęte przez Radę Miasta rozwiązanie opiera się na założeniu, że wszystkie gospodarstwa niezależnie od liczby osób je tworzących produkują tyle samo śmieci, co jest oczywistą i rażącą nieprawdą. Taki sposób rozliczania kosztów wywozu odpadów nie ma nic wspólnego z faktycznymi kosztami odzwierciedlającymi rzeczywiste ilości odpadów powstających w poszczególnych gospodarstwach domowych. Taka forma rozliczania ma charakter podobny do tzw. „**janosikowego**”, gdyż w praktyce mieszkańiec gospodarstwa jednoosobowego produkujący relatywnie mało odpadów dokłada się do opłat za wywóz odpadów z lokalu zamieszkałego przez kilka osób produkujących kilka razy tyle odpadów.

Zwracamy uwagę, też na inne wady przyjętej przez Miasto metody ustalania opłat od gospodarstwa domowego. Przyjęte przez Radę m.st. Warszawy zasady mogą spowodować w praktyce, że **lokale niezgłoszone jako gospodarstwo domowe, np. nabyte w celach inwestycyjnych, przeznaczone na wynajem (okazjonalny, studentom itp.), czy też w których prowadzona jest działalność gospodarcza - zostaną całkowicie zwolnione z ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.** A należy podkreślić, że koszty gospodarowania odpadami komunalnymi obejmują także koszty stałe występujące niezależnie od tego, czy w lokalu jest utworzone gospodarstwo domowe czy nie. Zgodnie z informacją Urzędu Miasta są to m. in. koszty transportu, zatrudnienia, obsługi systemu, utrzymania PSZOK, edukacji ekologicznej. Z danych przedstawionych przez Urząd Miasta można wywnioskować, że koszty stałe systemu obejmują około 28% całego systemu.

Przykładowo właściciel 5 lokali zakupionych dla celów inwestycyjnych nietworzących gospodarstwa domowego nie będzie uiszczal żadnych opłat za śmieci. Naszym zdaniem koszty te powinni ponosić właściciele wszystkich lokali, także nietworzące gospodarstwa domowego, gdyż zawsze mogą z tego systemu skorzystać. Lokale te stanowią ponad 5% wszystkich lokali w Warszawie. Gdyby koszty stałe systemu były

Pow. lok.	Miesięczna opłata od zużycia wody	Miesięczna opłata według uchwały z listopada	Miesięczne opłaty od 1 stycznia 2022 r. według uchwały grudniowej
30 m ²	44,45 zł*	52 zł – wzrost o 7,55 zł**	85 zł – wzrosty o: 40,55 zł*** i 33 zł****
40 m ²	57,12 zł*	77 zł – wzr. o 19,88 zł**	85 zł – wzr. o: 27,88 zł*** i 8 zł****
60 m ²	69,80 zł*	88 zł – wzr. o 18,20 zł**	85 zł – wzr. o: 15,20 zł*** , spadek o: 3 zł****
80 m ²	79,54 zł*	94 zł – wzr. o 14,46 zł**	85 zł – wzr. o: 5,46 zł*** , spadek o: 9 zł****
100 m ²	116,28 zł*	99 zł – spadek o 17,28 zł**	85 zł – spadek o: 31,28 zł*** i 14 zł****

* - mediana opłat za gospodarowanie odpadami wyliczona na podstawie danych o zużyciu wody z ponad 16 000 lokali mieszkalnych,

** - różnica pomiędzy opłatami wyliczonymi na podstawie zużycia wody oraz metody przyjętej w listopadzie (od gospodarstwa w przedziale na powierzchnie użytkowe lokali),

*** - różnica pomiędzy opłatami wyliczonymi na podstawie zużycia wody oraz jednolitej stawki 85 zł dla wszystkich mieszkań,

**** - różnica pomiędzy opłatami wyliczonymi na podstawie metody przyjętej w listopadzie (od gospodarstwa w przedziale na powierzchnie użytkowe lokali) oraz jednolitej stawki 85 zł dla wszystkich mieszkań.

zapłaciłby 2,56 zł/m², tj. prawie 4 krotnie więcej niż za 1 m² właściciel lokalu mieszkalnego 5 razy większego o pow. 150 m². Trudno oprzeć się wrażeniu, że doszło tu do rażącego obejścia prawa, gdyż maksymalna stawka opłat zgodnie z ustawą o utrzymaniu porządku i czystości w gminach w przypadku zastosowania metody ustalania opłat zależnej od powierzchni lokalu nie powinna przekraczać 1,54 zł/m².

Wprowadzone w uchwale przedziały powierzchni użytkowej lokali spowodowałyby niezrozumiałe skokowe wzrosty pomiędzy powierzchniami lokali różniącymi się o 1 cm² pomiędzy przedziałami. Właściciel lokalu 30 m² zapłaciłby 52 zł miesięcznie, podczas gdy właściciel lokalu minimalnie większego, gdyż zaledwie o 1 cm², czyli o pow. 30,01 m² płaciłby aż o 25 zł więcej, tj. 77 zł. Z kolei właściciel lokalu mieszkalnego o powierzchni 41 m² ponosiłby, co miesiąc, opłatę za wywóz odpadów w wysokości 88,00 zł, a właściciel lokalu o powierzchni 81 m² i większej, wynoszącej nawet 120 czy 150 m² jedynie 11,00 zł więcej tj. 99,00 zł.

Z powyższych wyliczeń jednoznacznie wynika, że **ciężar finansowy pokrywania kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi spadnie głównie na ludzi mniej i średnio zamożnych posiadających zazwyczaj najmniejsze i średnie lokale.** Właściciele lokali o najmniejszej powierzchni dotkną niemal 100 procentowe podwyżki opłat w stosunku do tych obecnie ponoszonych, podczas gdy właściciele największych lokali,

Miesięczna stawka opłat wyliczona na podstawie jednolitej stawki 85 zł w przeliczeniu na 1 m ² lokalu	
Powierzchnia lokalu	stawka
16,5 m ²	5,15 zł/m ²
25 m ²	3,40 zł/m ²
30 m ²	2,80 zł/m ²
40 m ²	2,12 zł/m ²
60 m ²	1,41 zł/m ²
80 m ²	1,06 zł/m ²
100 m ²	0,85 zł/m ²
120 m ²	0,70 zł/m ²
150 m ²	0,56 zł/m ²

Najszczerze wyrazy smutku
oraz ciepłe słowa otuchy
naszemu koledze

Maciejowi Gaikowi

po stracie

Magdy

przekazują

koleżanki i koledzy z RSM „Praga”

pokrywane przez właścicieli wszystkich lokali, to opłaty wnoszone przez tych mieszkańców wnoszących 85 zł byłyby niższe.

Natomiast jeszcze więcej lokali jest nabywanych z przeznaczeniem na krótko lub długoterminowy najem. Często lokale te nie tworzą gospodarstwa domowego (najem okazjonalny, studentom itp.) - a przecież są one zamieszkiwane i z systemu de facto korzystają. Coraz częściej też wiele lokali mieszkalnych jest nabywanych od deweloperów przez fundusze inwestycyjne. Szacuje się, że w Warszawie w nowych inwestycjach takich lokali może być około 15%. Przyjęcie tej metody naliczania opłat budzi obawy, że bardzo dużo lokali choć zamieszkiwanych nie będzie obciążanych opłatami za gospodarowanie odpadami komunalnymi, gdyż nie będą tworzyły gospodarstwa domowego. Zgodnie z definicją GUS gospodarstwem domowym jest *zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Przyjęcie metody od gospodarstwa domowego może zatem stanowić pretekst do niepłacenia za odpady komunalne przy wynajmie krótkoterminowym, jak również długoterminowym osobom, które wspólnie się nie utrzymują. Innymi słowy nie pozostają ze sobą we wspólnym gospodarstwie domowym np. studenci.* Nie widzimy powodu dlaczego takie lokale mają być zwolnione z opłat za udział w partycypowaniu w opłatach za korzystanie z systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Należy zwrócić również uwagę, że dochodzi do sytuacji, iż **właściciele lokali, w których nie są prowadzone gospodarstwa domowe, nie będą partycypować w kosztach ponoszonych w związku z generowaniem odpadów przez części wspólne nieruchomości, co jest sprzeczne z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych oraz ustawą o własności lokali.**

Podobne wątpliwości zgłaszaliśmy jeszcze przy listopadowym projekcie uchwały. Niestety, jak widać zostały one całkowicie zignorowane przez władze Stolicy, a negatywne konsekwencje powielone w gruntniej nowelizacji.

Przed spółdzielniami teraz gorący koniec roku, bowiem na nowo należy dokonać wyliczeń i zawiadomić mieszkańców o zmianie opłat z tytułu gospodarki odpadami komunalnymi, które będą obowiązywać do Nowego Roku. Spółdzielnie w tej chwili dokonują również prawnych analiz ww. uchwały i ponownie rozważą jej zaskarżenie do Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Nowelizacja pisana na kolanie? Którą metodę w końcu stosować?

Wydaje się, że decyzja RIO zupełnie zaskoczyła Urząd, a nowelizacja uchwały była przygotowywana w ogromnym pośpiechu. Cóż zbyt duża pewność siebie, czasem może być zgubna, a pośpiech zresztą też. Uchwała nr LVIII/1854/2021 z 17 grudnia 2021 r. nowelizująca uchwałę nr LVI/1749/2021 z 18 listopada 2021 r. w § 1 wprowadziła nowy ustęp oznaczony nr 2a o treści: „2a. *Ustala się stawkę opłaty od gospodarstwa domowego w nieruchomości zabudowanej budynkiem wielolokalowym w wysokości 85,00 zł.*” Przy czym równocześnie nie uchylono obowiązujących w uchwale z listopada zapisów zawartych w ust. 2, tj. wprowadzających metodę od gospodarstwa z podziałem na 5 przedziałów powierzchni użytkowych, o których piszemy w pierwszej części artykułu. Co prawda z orzeczenia RIO oraz wprowadzonych nowych wzorów deklaracji o wysokości opłat można domyśleć się,

że od Nowego Roku obowiązywać będzie jednakowa dla wszystkich stawka 85 zł. Pokazuje to jednak, że nowelizacja uchwały prawdopodobnie była przygotowywana w ostatniej chwili w nerwowej atmosferze. Atmosferze, której można było uniknąć, stosując od początku propozycje spółdzielni.

Spółdzielnie proponują, a Miasto i tak swoje wie „lepiej”

Jeszcze w listopadzie, w odpowiedzi na projekt uchwały ustalający metodę ustalania opłat od gospodarstwa domowego w oparciu o przedziały powierzchni, spółdzielcy zaproponowali władzom Warszawy rozważenie przyjęcia metody ustalania opłat od powierzchni użytkowej lokalu powiązanej **bezpośrednio i wprost proporcjonalnie do powierzchni użytkowej lokalu**, przy stawce **1,30 zł/m²**, minimalnej opłacie **ok. 20 zł** i maksymalnej opłacie **130 zł** - dla lokali mieszkalnych.

Zastosowanie tej metody pozwoliłoby na **znacznie bardziej sprawiedliwe wyliczanie opłat**. Mieszkańcy byłiby obciążani opłatami wprost proporcjonalnie do powierzchni ich lokali. Taki sposób wyliczania opłat zdecydowanie lepiej byłby powiązany z ilością faktycznie generowanych odpadów przez mieszkańców poszczególnych lokali. Zwykle liczba osób zamieszkujących lokal wzrasta proporcjonalnie do wzrostu powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego. Potwier-

(Ciąg dalszy na stronie 5)

reklama

BRADOSNA
PROFESJONALNY DOBÓR BIELIZNY

Zastanawiasz się nad
PREZENTEM dla NIEJ?
Najlepszy będzie taki, który sama sobie wybierze -
KARTA PODARUNKOWA.

Nowe wyjątkowe miejsce na mapie Targówka.
Oferujemy **BEZPŁATNY DOBÓR ROZMIARU BIUSTONOSZA** oraz duży wybór BIELIZNY.

Ossowskiego II lok. U4
Warszawa (Metro Targówek Mieszkaniowy)

www.bradosna.pl

796 959 205

pon.-pt. w godz. 10-18
sob. w godz. 10-14

CZY URZĄD M.ST. WARSZAWY ZWRÓCI NASZYM MIESZKAŃCOM 13 MLN ZŁOTYCH OPŁAT ZA ŚMIECI? RSM „PRAGA” WYSTĄPI O ZWROT NIESŁUSZNIE POBRANYCH OPŁAT

Niedawno Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargi kasacyjne Rady m.st. Warszawy na orzeczenia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego stwierdzające częściową nieważność zaskarżonych przez RSM „Praga” uchwał Rady Miasta z grudnia 2019 r. i stycznia 2020 r. Przypominamy, że uchwały te wprowadziły od 1 marca 2020 r. stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 65,00 zł od gospodarstwa domowego w budynku wielorodzinnym. Stawki te obowiązywały do 31 marca 2021 r.

Po korzystnym dla Spółdzielni wyroku NSA, w najbliższym czasie na podstawie przepisów ordynacji podatkowej wystąpimy do Prezydenta m.st. Warszawy z **wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty** w odniesieniu do niesłuszenie pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za okres od marca 2020 r. do marca 2021 r. Wniosek w tej sprawie jest aktualnie przygotowywany.

Do wniosku należy dołączyć korekty deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla 209 budynków RSM „Praga” sporządzonych odrębnie dla każdego miesiąca spośród wspomnianych powyżej 13 miesięcy. **Łącznie do przygotowania jest ok. 2,7 tys. korekt deklaracji.** Niestety wymaga to wykonania bardzo żmudnych i skrupulatnych czynności przez pracowników Spółdzielni.

W oparciu o korekty deklaracji dla poszczególnych budynków zostanie wyliczona kwota niesłuszenie pobranych przez m.st. Warszawa opłat, które powinny zostać zwrócone.

Całkowita kwota, o której zwrot będzie występować Spółdzielnia, według wstępnych szacunków może wynieść ok. **13 mln złotych**. Niestety Ratusz już zapowiedział, że kwot tych nie będzie chciał zwracać. Stąd prawdopodobnie o zwrot tych opłat będziemy zmuszeni występować dalej na drodze administracyjnej lub sądowej. Zwróconą przez Miasto kwotę Spółdzielnia oczywiście rozliczy z mieszkańcami.

Dalsze informacje w tej sprawie będziemy przekazywać w kolejnych numerach Gazety „eReSeM PRAGA” oraz na stronie internetowej www.rsmpraga.pl.

Paweł Mikulski

ŚMIECIOWY GALIMATIAS W WARSZAWIE, A WYSTARCZYŁO POSŁUCHAĆ SPÓŁDZIELCÓW...

W ciągu niecałych dwóch lat, tj. od marca 2020 roku Rada m. st. Warszawy już czterokrotnie zmieniała zasady funkcjonowania i ustalania opłat z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w Warszawie. Za każdym razem wprowadzano zupełnie nowy system i za każdym razem kryły się za tym drastyczne wzrosty opłat. Spółdzielnie, w tym RSM „Praga”, przy okazji wprowadzania tych zmian wskazywały władzom Warszawy wady prawne tych uchwał oraz proponowały własne rozwiązania. Zazwyczaj ze swoich błędów wyciąga się wnioski. Niestety Rada Miasta po trzech sporach przegranych ze spółdzielniami, tych wniosków nie wyciągnęła. A wystarczyło posłuchać spółdzielców...

A było to tak...

Do końca lutego 2020 r. obowiązywał prosty, jasny i sprawiedliwy system naliczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Warszawie. Do 29.02.2020 r. obowiązywały bowiem następujące stawki:

- 10 zł od gospodarstwa domowego 1-osobowego,
- 19 zł od gospodarstwa domowego 2-osobowego,
- 28 zł od gospodarstwa domowego 3-osobowego,
- 37 zł od gospodarstwa domowego 4-osobowego lub większego.

Taki sposób naliczania opłat najlepiej oddawał rzeczywisty udział mieszkańców w kosztach obsługi systemu gospodarki odpadami, w tym wywozu nieczystości. Ale cóż, to już niestety historia...

Wszystkim po równo...

Batalia spółdzielni o sprawiedliwe i rozsądne zasady ustalania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi rozpoczęła się na początku 2020 r. Wtedy Ratusz zaproponował, aby od każdego lokalu pobierano 65 zł, bez względu na liczbę osób w nim zamieszkałych. I tak od 1 marca 2020 r. wzrost opłat najbardziej wówczas odczuły gospodarstwa jednoosobowe, zamieszkiwane głównie przez osoby starsze na emeryturze i osiągające zazwyczaj dość niskie dochody - dla tych osób miała miejsce aż 6,5-krotna podwyżka, zaś dla gospodarstw domowych czteroosobowych i większych 1,7 krotna. Średnio opłaty wzrosły ponad 3,5-krotnie. Spółdzielnia zaskarżyła uchwałę ze względu na zmianę sposobu naliczania opłat, zastosowanie tej samej stawki bez względu na wielkość gospodarstwa domowego oraz ze względu na drastyczny wzrost cen. Najpierw Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w styczniu 2021 r., a później w październiku Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie na skutek skargi RSM „Praga” ostatecznie unieważniły uchwały Rady Miasta.

A może od wody...?

Pod koniec 2020 r. władze w Ratuszu zaczęły rozważać kolejne zmiany w zasadach gospodarki odpadami, proponując przejście na metodę wyliczania opłat powiązaną bezpośrednio ze zużyciem wody. Projekt bardzo długo konsultowano m. in. ze spółdzielniami, w tym przedstawicielami RSM „Praga”. Spotkania te z grubsza polegały na przedstawianiu przez reprezentantów władz Miasta samych zalet tego systemu, kategorycznie odrzucając krytyczne uwagi spółdzielców. A uwagi spółdzielców, jak się miało potem okazać, były słuszne. Przygotowanej przez Ratusz metodzie spółdzielcy zarzucali m. in. brak precyzyjnych zasad ustalania opłat; lokale mieszkalne w praktyce finansowały lokale użytkowe; brak partycypowania

w opłatach za system lokali, które w ogóle nie zużywają wody, zaś odpady generują; rozliczanie wody na podstawie historycznego zużycia wody, czyli naruszenie zakazu działania prawa wstecz.

Spółdzielcy zaproponowali własne rozwiązania, które pozwoliłyby uczynić ten system sprawiedliwy:

- wprowadzenie tzw. „mieszanego” systemu naliczania opłat dla nieruchomości zamieszkałych poprzez sumę opłaty stałej (10-15 zł w przeliczeniu na lokal mieszkalny) i średniej ze wskazań z wodomierza,
- obniżenie stawki opłaty za 1 m³ zużytej wody z 12,73 zł do około 8 zł,
- ustalenie maksymalnej opłaty dla gospodarstwa domowego,
- ustalenie metody naliczania opłat dla lokali użytkowych poprzez sumę opłaty stałej dla lokali użytkowych (np. 100 zł) i licznika zużytej wody,
- demonopolizacja rynku odbioru odpadów.

W lipcu 2021 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie po rozpatrzeniu m. in. skarg spółdzielni mieszkaniowych, w tym RSM „Praga”, unieważnił uchwałę Rady Miasta. Treść rozstrzygnięcia sądowego pokrywa się w zasadniczym zakresie z wnioskami zawartymi w skierowanych skargach. Spółdzielnie po raz drugi miały rację.

Miasto złożyło skargę kasacyjną, jednakże w naszej ocenie NSA powinien utrzymać wyrok sądu niższej instancji.

I kolejna zmiana...

W listopadzie b.r., na kilka dni przed Sesją Rady Miasta pojawia się po raz kolejny zupełnie nowy projekt i zupełnie nowe zasady ustalania opłat. Rada tym razem postarała się o wyjątkową kreatywność, mieszając metodę od gospodarstwa domowego z powierzchnią użytkową lokali. Tym razem spółdzielcy nie mieli okazji do dłuższych debat z przedstawicielami Miasta. Uwagi do projektu mieliśmy okazję złożyć zaledwie na 3 dni przed podjęciem uchwały. Mimo tak krótkiego czasu spółdzielcy odnieśli się merytorycznie do tego projektu, przedstawiając swoje krytyczne uwagi oraz przedłożyli swój pomysł na uporządkowanie zasad ustalania opłat związanych z gospodarką „śmieciową”.

Niestety, Zarząd i Rada Miasta przekonane o słuszności swoich racji, w ogóle nie odniosły się do uwag i propozycji spółdzielców.

Efekt?

Regionalna Izba Obrachunkowa uchyliła niedawno podjętą uchwałę listopadową, używając argumentów, takich jak zastrzeżenia spółdzielni.

Lepsze wrogiem dobrego

Projektu nowelizacji uchwały z 17 grudnia 2021 r. tym razem ze spółdzielniami w ogóle nie konsultowano. Oczywiście nie mielibyśmy nikomu tego za złe, gdyby nie to, że zmiany są jeszcze gorsze, gdyż jeszcze mniej sprawiedliwe i jeszcze bardziej uderzają w mniej zamożnych mieszkańców, dając jednocześnie wysoki upust osobom najlepiej sytuowanym.

Więcej o uchwałach z listopada i grudnia w sprawie opłat za śmieci przeczytaj Państwa w artykule „Nowa uchwała Rady Miasta w sprawie opłat za śmieci uderzy w większość mieszkańców” na str. 1.

Spółdzielnie nadal gotowe do pomocy

Zanim Rada Miasta zaskoczyła wszystkich grudniową nowelizacją uchwały w sprawie opłat za śmieci, spółdzielnie postanowiły zaapelować do Prezydenta m.st. Warszawy - **Rafała Trzaskowskiego**, prosząc o osobiste pochylenie się nad przedmiotową sprawą i doprowadzenie do uchwalenia metody bardziej sprawiedliwej społecznie, wypracowanej wspólnie ze środowiskiem mieszkańców, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych. Jeszcze raz i dobitnie przedstawiliśmy Prezydentowi wady przyjętej przez Radę Miasta metody, której wejście w życie wywołało po raz kolejny konsternację i wybuch niezadowolenia mieszkańców Stolicy, a sprawa opłat za śmieci niebawem znów powróci pod obrady Rady m.st. Warszawy. Na dzień zamknięcia numeru niniejszej Gazety nie otrzymaliśmy jeszcze odpowiedzi od pana Prezydenta.

W najbliższym czasie, w związku z wprowadzeniem jednakowej stawki dla wszystkich mieszkańców 85 zł, spółdzielnie będą chciały ponownie apel do Prezydenta Trzaskowskiego, prosząc o spotkanie w celu wypracowania wspólnego stanowiska oraz zasad, które będą najbardziej sprawiedliwe wobec Warszawiaków. W przeciwnym razie zapewne i tę uchwałę spółdzielnie będą chciały zaskarżyć do RIO i WSA.

Spółdzielnie, podczas dotychczasowych rozmów z przedstawicielami władz Miasta, wyraźnie sygnalizowały, że nie są przeciwne ani metodzie rozliczania opłat od zużycia wody, ani też liczonej od powierzchni użytkowej lokalu. Jednakże uchwały wprowadzające te metody nie mogą być sprzeczne z prawem. Zasady rozliczania muszą być jasne i precyzyjne, a przede wszystkim społecznie sprawiedliwe.

Stąd, mimo przyjęcia niesprawiedliwej jednakowej stawki 85 zł dla wszystkich mieszkańców, nadal wierzymy, że wspólnie z przedstawicielami Miasta możemy opracować dobre dla Warszawiaków rozwiązania. Czas najwyższy zakończyć wreszcie trwający prawie dwa lata galimatias związany z ciągłymi zmianami w uchwałach „śmieciowych”. Warto zwrócić uwagę, że od końca lutego 2020 r. do dzisiaj, mieszkańców dotknęła średnio ponad 3,6-krotna podwyżka opłat za śmieci, przy czym dla osób tworzących jednoosobowe gospodarstwa domowe podwyżki będą aż 8,5-krotne. Ponadto wprowadzona od stycznia 2022 r. stawka 85 zł jest o 31% wyższa niż obowiązująca jeszcze w marcu tego roku stawka 65 zł od wszystkich gospodarstw.

Każda kolejna zmiana metody ustalania opłat za śmieci w Warszawie przynosiła niestety kolejne znaczące podwyżki.

Łukasz Zaprawa

NOWA UCHWAŁA ...

(Ciąg dalszy ze strony 3)

dzają to chociażby wyliczenia opłat za śmieci na podstawie obowiązującej do końca b.r. metody zależnej od zużycia wody. Trend jednoznacznie wskazuje, że opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyliczona na podstawie zużycia wody wzrasta wraz ze zwiększaniem się metrażu lokali. Tym samym można założyć, że im większy lokal tym zazwyczaj zamieszkiwany przez więcej osób i tym samym zwykle produkuje więcej śmieci.

Ponadto proponowanymi przez nas zasadami powinny zostać objęte również lokale użytkowe w budynkach wielorodzinnych. Lokale użytkowe w takich nieruchomościach zazwyczaj generują najwięcej odpadów komunalnych. Tymczasem istnieje ryzyko, że przyjęta przez Radę uchwała spowoduje, iż to mieszkańcy w rzeczywistości będą finansować odbiór i zagospodarowanie odpadów produkowanych przez lokale użytkowe.

Z przykrością stwierdzamy, że propozycje spółdzielców nie zostały przeanalizowane zarówno przez urzędników, jak i większość radnych m.st. Warszawy. Nie przygotowano analiz porównawczych metody przyjętej przez Radę m.st. Warszawy oraz propozycji strony społecznej. Rada zignorowała przedstawione wcześniej przez nas uwagi i propozycje zmian, bezrefleksyjnie popierając projekty uchwał, które po raz kolejny wzbudzą uzasadnione protesty mieszkańców. Zabrakło wyraźnej woli wyjścia na przeciw postulatów społecznym, a podjęte przez Radę uchwały z listopada i grudnia budzą poważne wątpliwości zarówno merytoryczne, jak i prawne.

To która metoda jest najlepsza?

Zgadamy się, z tym że żadna z metod obowiązujących w ustawie o utrzymaniu porządku i czystości w gminach nie jest do końca sprawiedliwa. Za najbardziej sprawiedliwą można uważać, tę która uzależnia wysokość opłat od liczby zamieszkałych osób. Miasto w zasadzie od dawna nie bierze pod uwagę tej metody, twierdząc, iż nie jest w stanie oszacować rzeczywistej liczby osób zamieszkałych lokale mieszkalne w Warszawie. Metoda od gospodarstwa domowego także nie pozwala na sprawiedliwe wyliczenie opłat, gdyż w żaden sposób nie odzwierciedla ilości wyprodukowanych odpadów przez zamieszkałe w lokalu osoby. Wymieszanie metody od gospodarstwa domowego z przedziałami powierzchni użytkowej lokalu jak się okazało zawiera zbyt dużo wad i jest rażąco niesprawiedliwe. Ratusz nie zdecydował się na poprawienie obowiązujących do końca bieżącego roku uchwał

(uchylonych przez WSA) - na podstawie których wysokość opłat liczona jest od zużycia wody - tak by system ten funkcjonował zgodnie z prawem oraz był czytelny i mniej skomplikowany w rozliczaniu. Jest jeszcze ostatnia metoda - powiązana wprost z powierzchnią lokalu. Przedstawiciele warszawskich spółdzielni mieszkaniowych co do zasady nie odrzucają ani metody powiązanej ze zużyciem wody, ani metody naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami proporcjonalnie według metrażu lokalu. Spółdzielcy wyrażali swoje stanowisko w wielu dotychczasowych wystąpieniach na spotkaniach z władzami Miasta, czy na sesji Rady m.st. Warszawy, jak również w wypowiedziach publicznych w środkach masowego przekazu, obserwując przy tym ze zdumieniem reakcję stołecznych urzędników. Prezentowane w mediach wypowiedzi rzeczniczki prasowej Urzędu m.st. Warszawy, że co do zasady „spółdzielniom się nie podoba i skarżą wszystkie uchwały, a my się tego nie boimy”, jest zdumiewające i co najmniej nieuczciwe wobec samych mieszkańców w sytuacji, gdy ze strony spółdzielni została przedstawiona konkretna i zdecydowanie lepsza propozycja. Jak widać z dotychczasowych rozstrzygnięć sądów administracyjnych, czy też niedawnej decyzji RIO, uchylających uchwały Rady Miasta z ostatnich dwóch lat w sprawie ustalania opłat za śmieci, **skargi spółdzielni były zasadne. W obrocie prawnym nie mogą przecież pozostawać akty prawa miejscowego naruszające praworządność oraz zasady sprawiedliwości społecznej.**

Konieczne zmiany ustawowe

Zgadamy się z wieloma powszechnymi opiniami, że o sprawiedliwej metodzie można będzie mówić dopiero, gdy opłata za śmieci będzie powiązana wprost proporcjonalnie z ilością lub wagą wygenerowanych odpadów. Ponadto mieszkańcy nie powinni być obciążani opłatami za wywóz odpadów przeznaczonych do powtórnego użycia - jest to bowiem towar, które firmy zajmujące się gospodarowaniem odpadów (recyklingiem) ponownie mogą wprowadzić na rynek. Ciężar tych kosztów powinien spadać na te firmy lub producentów opakowań sztucznych. Do tego należałoby wprowadzić: limity importowanych śmieci; preferencje dla opakowań biodegradowalnych; sieci butelkomatów i puszkomatów, papieromatów; limity dla rodzaju tworzyw, z których tworzone są opakowania; systemu naliczania opłat od wagi wyrzucanych śmieci itp. Aby tak się stało niezbędne są jednak zmiany ustawowe, o które

od dłuższego czasu spółdzielcy apelują w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

Spółdzielnie walczą o swoich mieszkańców

Okazuje się, że dość często poddawane niesprawiedliwej krytyce spółdzielnie, są tak naprawdę jedynym gwarantem obrony interesów swoich mieszkańców przed niesprawiedliwymi działaniami podmiotów zewnętrznych. Uchylenie przez sądy administracyjne uchwał Rady m.st. Warszawy wprowadzające nowe zasady i drastyczne podwyżki od marca 2020 r. i od kwietnia 2021 r., a także ostatnio przez RIO odnośnie uchwały z listopada 2021 r., potwierdzają tylko zasadność podejmowanych przez spółdzielnie działań w obronie swoich mieszkańców. Także przy okazji wprowadzenia przez Radę Miasta nowych zasad ustalania opłat za śmieci, które będą obowiązywać od Nowego Roku, spółdzielnie mieszkaniowe wykazywały się aktywnością. Dotychczasowe działania spółdzielni szeroko były relacjonowane przez liczne media lokalne i ogólnokrajowe. Choć władze w Ratuszu pozostają wciąż głuche na naszą argumentację, to w wielu komentarzach pod artykułami publikowanymi w Internecie spółdzielnie były chwalone przez czytelników za podjęte czynności. Potwierdza się zatem, że duży może więcej. W samej Warszawie spółdzielnie reprezentują blisko połowę mieszkańców Miasta. Głos pojedynczych wspólnot zapewne nie zostałby nawet zauważony. Ponieważ RSM „Praga” jest jedną z największych spółdzielni mieszkaniowych w Warszawie, będziemy starać się robić wszystko, aby zwalczać wszelkie przejawy niesprawiedliwości (np. jak w omawianych powyżej uchwałach) kreowanych wobec naszych mieszkańców przez szeroko rozumiane otoczenie.

Łukasz Zaprawa

SUDOKU

8	5							
	2			9		1	5	
				5	1	7		4
	7			3	6	4		
1				8			7	
2					5		3	
						6	1	
3	1	8			9	2		
	6	4		1	7			

POMOC OSŁONOWA W OPŁATACH ZA ŚMIECI

Od 1 stycznia 2022 r. osoby prowadzące **jednoosobowe gospodarstwo domowe**, których dochód nie przekracza 1940 zł netto będą uprawnione do otrzymania pomocy finansowej z przeznaczeniem na pokrycie opłat za wywóz odpadów komunalnych. Pomoc dla samotnie gospodarujących mieszkańców stolicy będzie wynosić minimum 50% ponoszonych miesięcznych kosztów opłat za odpady komunalne. Finalna wysokość wsparcia zostanie ustalona przez pracownika socjalnego po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania oraz ustaleniu sytuacji osobistej, rodzinnej i dochodowej. Mieszkańcy z gospodarstw wieloosobowych nie będą objęci pomocą osłonową, jednak nadal mogą ubiegać się o wsparcie finansowe, jeżeli znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Kryterium dochodowe uprawniają-

ce ich do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej będzie od stycznia 2022 r. wynosiło 600 zł netto miesięcznie na osobę w rodzinie.

Wnioski o przyznanie zasiłku celowego należy składać we właściwej dzielnicowej placówce Ośrodka Pomocy Społecznej m.st. Warszawy.

Dodatkowe informacje na stronie: <https://um.warszawa.pl/-/warszawska-pomoc-oslonowa> oraz pod numerami telefonów OPS:

- Białoleka: 22 300 20 40, 22 300 20 41;
- Praga-Północ: 22 518 59 00;
- Targówek: OPS Filia nr 2 - os. Targówek: 22 679 51 57.

Uruchomienie przez Radę m.st. Warszawy pomocy osłonowej, choć może pomóc osobom w najtrudniejszej sytuacji materialnej, to w dalszym ciągu nie rozwiązuje nierówności i niesprawiedliwości społecznych, które spowoduje wejście w życie od 1 stycznia 2022 r. nowych zasad ustalania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi - o czym szerzej piszemy w niniejszym numerze naszej Gazety.

Redakcja

JESSICA2 - ŚRODKI UNIJNE DLA RSM „PRAGA” - RELACJA Z POSTĘPU PRAC

Rok po roku kolejne budynki wraz z ich otoczeniem, znajdujące się w zasobach RSM „Praga”, poddawane są remontom, które poprawiają ich stan techniczny oraz walory estetyczne. W 2020 roku RSM „Praga” wykonała prace remontowe na kwotę ponad 31 milionów złotych, natomiast w 2021 roku koszt zaplanowanych prac wyniesie około 38 milionów złotych. Prace remontowe obejmują docieplenia ścian zewnętrznych i renowacje elewacji, wymiany instalacji sanitarnych, wymiany wewnętrznych linii zasilających instalacji elektrycznych, remonty klatek schodowych, wymiany wind remonty placów zabaw, nasadzenia zieleni oraz wiele innych prac poprawiających standard i funkcjonalność budynków i ich otoczenia. Zgodnie z planem remontów na 2022 (dostępnym w tym wydaniu gazety) planowana kwota wydatków na prace remontowe wyniesie prawie 39 milionów złotych. Prace te głównie finansowane są z funduszu remontowego, na który wpłaty wnoszą mieszkańcy oraz zasilany jest z działalności gospodarczej, w tym inwestycji prowadzonej przez Spółdzielnię. Spółdzielnia szuka jednak również innych źródeł finansowania remontów, tak aby zwiększyć ich zakres i przyspieszyć wykonani.

Jessica 1

Spółdzielnia skorzystała w 2016 roku z programu pożyczek udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację Projektów Miejskich ze środków Inicjatywy Jessica realizowanej w ramach projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na realizację miejskiego projektu rewitalizacyjnego pn. „Zwiększenie efektywności energetycznej w wybranych budynkach Robotniczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Praga” w Warszawie”. W ramach programu RSM „Praga” otrzymała pożyczkę na preferencyjnych warunkach w wysokości 894 715,11 zł. Dzięki uzyskaniu dofinansowania wymieniono witryny w lokalach użytkowych przy ulicy Jagiellońskiej 2 oraz przeprowadzono termomodernizację budynku przy ul. Goławickiej 11.

Budynek Jagiellońska 64 przed remontem

Budynek Janinówka 11 przed remontem

Budynek Janinówka 11 po remoncie

Prałatowska 6 klatka schodowa przed remontem

Prałatowska 6 klatka schodowa po remoncie

Budynek Jagiellońska 64 po remoncie

Jessica 2 - pierwszy etap projektu

W październiku 2019 r. Spółdzielnia podpisała umowę na realizację prac z zakresu rewitalizacji w ramach projektu Jessica 2 pn. „Rewitalizacja warszawskiej Pragi i Targówka poprzez odnowę tkanki mieszkaniowej - remont i modernizacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych RSM Praga wraz

z dostosowaniem pomieszczeń na cele społeczne i odnową otoczenia”, o czym informowaliśmy w poprzednich numerach Gazety.

RSM „Praga” w ramach programu Jessica 2 otrzymała pożyczkę na preferencyjnych warunkach. Koszt całości projektu wyniósł 26 752 260,00 zł. Spółdzielnia zaangażowała środki własne z funduszu remontowego, stanowiące 10% kosztów projektu, tj. 2 675 226,00 zł. Uzyskanie dofinansowania pozwoliło na przeprowadzenie dodatkowych prac będących uzupełnieniem planów remontowych Spółdzielni.

Zakres projektu obejmował 11 zadań, m.in. prace termomodernizacyjne w budynkach: Prałatowska 4 i 6, Jagiellońska 62 i 64, Janinówka 11 i 13. Prace te zostały połączone z remontem części wspólnych wewnątrz i na zewnątrz budynków, m.in. wymianą głównych tablic elektrycznych i wewnętrznych linii zasilania, remontami

balkonów, wejść do budynków oraz wymianą dźwigów i remontami klatek schodowych. W projekcie ujęto również remont nawierzchni tarasu budynku przy ul. Białoostockiej 9. Dodatkowo Program obejmował place zabaw zlokalizowane w sąsiedztwie budynków Kuflewska 2 na Osiedlu „Generalska” oraz przy Ząbkowskiej 42 na Osiedlu „Kijowska”. Wykonano także siłownię plenerową w sąsiedztwie budynku Kuflewska 2 na Osiedlu „Generalska”.

W ramach projektu zaplanowano ponadto stworzenie Sali multimedialnej w budynku Ząbkowska 42, która przystosowana będzie do prowadzenia wszelkiego rodzaju szkoleń, spotkań, zebrań, uroczystości i zajęć dla mieszkańców Osiedla. Miejsce będzie ogólnodostępne, przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Trwają również ostatnie prace przy modernizacji Klubu Osiedlowego „Nasz Klub” na Osiedlu „Generalska”. Klub zyska dodatkową powierzchnię, w której znajdzie się sala dydaktyczna, pomieszczenia sanitarne oraz łazienka dla osób niepełnosprawnych, a także zagospodarowaną przestrzeń zewnętrzną. Zakończenie prac dla obydwu zadań jest planowane do końca bieżącego roku.

Na stronie przykładowe zdjęcia pokazujące postęp prac i skalę zmian, jakie zaszły na Osiedlach po ich wykonaniu.

Jessica 2 - drugi etap projektu

Kontynuując prace rewitalizacyjne, w kwietniu 2021 r. Spółdzielnia podpisała umowę pożyczki na realizację drugiego etapu prac z zakresu rewitalizacji w ramach projektu Jessica 2 pn. „**Rewitalizacja warszawskiej Pragi i Targówka poprzez odnowę tkanki mieszkaniowej - remont i modernizacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych RSM Praga wraz z dostosowaniem pomieszczeń na cele społeczne i odnową otoczenia - etap II**”.

Podobnie jak etap I, projekt jest finansowany pożyczką na preferencyjnych warunkach i obejmuje wybrane budynki z Osiedli „Targówek”, „Kijowska”, „Generalska”, i „Jagiellońska”, które wpisują się terytorialnie i tematycznie w Program Rewitalizacji miasta stołecznego Warszawy. Projekt uwzględnia zarówno aspekty techniczne, jak i estetyczne budynków i terenu do nich przyległego. Łączny koszt projektu wynosi 20 505 000,00 zł.

W ramach projektu w **Osiedlu „Targówek”** zaplanowano największy zakres prac do wykonania w ramach projektu Jessica 2 obejmuje on między innymi trzy budynki mieszkalne przy ul.:

Goławicka 4 - docieplenie ścian zewnętrznych wraz z remontem wejścia do budynku, remontem balkonów, loggii, dociepleniem stropodachu i remontem poszycia dachu. Prace zostały już wykonane. Na parterze w budynku wykonano lekkie aluminiowo - szklane zabudowy, a nad balkonami na ostatnim piętrze zamontowano daszki. **Kołowa 2** - renowacja elewacji, remontem balkonów, loggii, docieplenie stropodachu i remont poszycia dachu. Prace remontowe są w trakcie wykonywania, a zakończenie robót przewidujemy na koniec II kw. 2022 r. **Kołowa 4** - wykonanie renowacji elewacji wraz z remontem balkonów oraz remontem dachów wraz z remontem wejścia do budynku, remontem balkonów, loggii, dociepleniem stropodachu i remontem poszycia dachu oraz wymianę wewnętrznej linii zasilania (WLZ). Prace remontowe elewacji są w trakcie wyko-

Integracyjny plac zabaw w obrębie ulic Kuflewska / Gajkowicza

Integracyjny plac zabaw przy budynku Żąbkowska 42

Budynek Kołowa 2 przed remontem

nywania a zakończenie robót planowane jest na koniec II kw. 2022 r, natomiast prace związane z wymianą wewnętrznej linii zasilającej zostały zakończone.

W budynkach przy ul. Kołowej 2 i 4 podobnie jak przy ul. Goławickiej 4 zostaną wykonane zabudowy balkonów na parterze i zamontowane daszki nad balkonami na ostatnim piętrze.

Zaplanowano również zagospodarowanie terenu w obrębie ul. Remiszewskiej 16, 18, 20 poprzez utworzenie 3 stref funkcjonalnych dla różnych grup wiekowych o zróżnicowanych potrzebach, ścieżek pieszych oraz nowej infrastruktury. Istniejący plac zabaw dla najmłodszych zostanie poddany gruntownemu remontowi a na pozostałej przestrzeni zostanie utworzona strefa dla seniora oraz dla dzieci starszych i młodzieży. Teren zostanie uzupełniony o nowe elementy małej architektury, nowe nasadzenia zieleni, system oświetlenia i monitoringu. Teren rekreacyjny ma spełniać oczekiwania okolicznych mieszkańców i służyć jako miejsce do spotkań, zabawy, rekreacji i uprawiania sportu.

W **Osiedlu „Kijowska”** zaplanowano renowację elewacji budynku przy ul. Łochowskiej 1/29 i Radzywińskiej 68/72 - tu prace są już na ukończeniu - oraz wykonano wymianę WLZ (wewnętrznych linii zasilania) w budynku przy ul. Siedleckiej 1/15 wraz z modernizacją instalacji elektrycznej i oświetleniowej przestrzeni wspólnych budynku.

W **Osiedlu „Generalska”**, kontynuując prace remontowe i termomodernizacyjne na terenie kolonii Janinówka,

Budynek Radzywińska 68/72 przed remontem elewacji

Budynek Kołowa 2 w trakcie remontu

w październiku 2021 r. rozpoczęto kompleksową modernizację budynku przy ul. Janinówka 9 obejmującą docieplenie ścian zewnętrznych, remont loggii wraz z wymianą balustrad, montaż zabudów loggii na parterze budynku wraz z remontem schodków, montaż zadaszenia loggii na ostatnich kondygnacjach budynku, wymianę opaski wokół budynku, wymianę instalacji odgromowej oraz remont wejść do budynku. Tym samym cały ciąg budynków Janinówka 9, 11 i 13 zyska nowy wygląd.

W **Osiedlu „Jagiellońska”** w budynku przy ul. Jagiellońskiej 4 zaplanowano prace termomodernizacyjne obejmujące dodatkowo remont balkonów i poszycia dachu oraz wymianę witryn i stolarki okiennodrzwiowej w lokalach użytkowych.

Ponadto w ramach projektu w Osiedlu „Jagiellońska” zaplanowano remont zagospodarowania patio na nieruchomości ul. Jagiellońskiej 1, 3, 5A przy budynkach Jagiellońska 3 i 5A uwzględniający wymianę chodników i remont schodów z przystosowaniem ich dla potrzeb osób niepełnosprawnych (likwidacja barier), a także wymianę płyt betonowych w części parkingowej patio wraz z generalnym remontem gazonów i nasadzeniem zieleni.

Zakończenie całego projektu zaplanowano na 2022 r.

Będziemy Państwa na bieżąco informować o postępach w prowadzonych pracach.

Przedstawiamy kilka fotografii z przeprowadzonych prac.

Ewelina Tomaszewska

Budynek Radzywińska 68/72 w trakcie remontu elewacji

MIESZKAŃCY W OBRONIE PARKINGÓW NA TARGÓWKU

Do 9 sierpnia 2021 r. można było składać uwagi do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części Targówka Mieszkaniowego - część I, przygotowanego przez Urząd m. st. Warszawy. Wyłożony projekt planu przewidywał m.in. likwidację parkingów społecznych w rejonie ulic Askenazego i Zamiejskiej. Mieszkańcy z tej części Osiedla złożyli 955 pisemnych uwag, w których wyrazili stanowczy protest przeciwko likwidacji tych miejsc. Uwagi złożyła również Spółdzielnia.

Jak każdy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dokument ten określa sposób zagospodarowania i warunków zabudowy danego terenu, czyli co można, a czego nie można w danym miejscu budować. Dla terenów zajętych przez większość naziemnych parkingów społecznych położonych przy ul. Sz. Askenazego i Zamiejskiej (położonych w bezpośrednim sąsiedztwie metra), Urząd Miasta początkowo przygotował dwa warianty planu. Wariant I zakładał budowę na tych działkach dwóch parkingów wielopoziomowych z usługami według założenia „wykorzystanie istniejących rezerw terenowych dla realizacji parkingów wielopoziomowych z usługami w celu poprawienia bilansu zapotrzebowania na miejsca postojowe”. Wariant II przewidywał zabudowę mieszkaniową wielorodzinną z usługami. Niestety w czerwcu b.r. do dalszego procedowania Urząd Miasta wybrał Wariant II - zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Przyjęcie przez Radę Miasta tego wariantu oznacza w przyszłości likwidację tych parkingów społecznych. Dodatkowo miałby także zostać zlikwidowany parking tzw. „komercyjny” przy ul. Trockiej. **Razem zlikwidowanych zostanie ponad 600 miejsc.**

Przypominamy, że przy ul. Sz. Askenazego i Zamiejskiej posadowionych jest 19 budynków mieszkalnych, w których znajduje się 1789 mieszkań. Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m.st. Warszawy” przyjętych wcześniej przez Urząd Miasta, do obsługi tych mieszkań według obecnych standardów i biorąc pod uwagę aktualną liczbę samochodów posiadaną przez mieszkańców, powinny być zapewnione 2382 miejsca parkingowe. Obecnie w rejonie ul. Sz. Askenazego i Zamiejskiej znajdują się 1 382 miejsca postojowe a więc aż o 1 000 mniej niż powinno! Na miejsca te składają się 772 miejsca postojowe na ośmiu parkingach (7 społecznych i 1 komercyjny) oraz 610 miejsc postojowych znajdujących się w uliczkach Zamiejska/Sz. Askenazego. Istniejąca obecnie ilość miejsc już w tej chwili jest zdecydowa-

nie niewystarczająca, a zgodnie z przyjętym przez Miasto projektem, po likwidacji ponad 600 miejsc parkingowych pozostanie ich tylko 780 dla całego osiedla. Kierowcy 600 aut ze zlikwidowanych parkingów będą szukać miejsc do parkowania w uliczkach Sz. Askenazego/Zamiejska. Będzie to sytuacja wręcz dramatyczna, tym bardziej, że miejsca w uliczkach wykorzystywane są również przez osoby przyjeżdżające do metra, a niebędące mieszkańcami okolicznych budynków. Należy także zaznaczyć, że likwidacji ulegną również miejsca postojowe na tyłach budynków Zamiejska 13, 15, 17 (ma tam powstać centrum handlowo-usługowe). Proponowany przez Urząd Miasta projekt planu doprowadzi do **sparaliżowania ruchu samochodowego i dramatycznej sytuacji z miejscami parkingowymi.**

Co prawda w przyjętym przez Miasto projekcie planu, ustalającym budowę osiedli na terenie tych parkingów, dla deweloperów ujęty jest „*nakaz realizacji nie mniej niż 100 dodatkowych miejsc do parkowania samochodów, służących realizacji programu parkingowego dla istniejących budynków mieszkalnych z lat 70. XX w. osiedla „Targówek Mieszkaniowy”*”, ale i tak oznacza to likwidację większości miejsc. Ponadto nie wiadomo na jakich zasadach i w jakiej cenie deweloper, któremu ewentualnie Miasto sprzeda grunt, faktycznie przekaże te miejsca dotychczasowym mieszkańcom.

Zarząd Spółdzielni stoi na stanowisku, że najlepszym wyjściem byłoby pozostawienie na tych działkach dotychczasowych parkingów naziemnych. Ale istnieje duże ryzyko, iż takie rozwiązanie, w obecnej sytuacji rozwojowej Warszawy przez władze może nie zostać zaakceptowane i plan zostanie przyjęty w jego obecnej formie. Stąd też alternatywnym rozwiązaniem dla likwidacji parkingów naziemnych, które pozwoliłoby zabezpieczyć miejsca postojowe dla mieszkańców, jest powrót do Wariantu I projektu planu i przyjęcie przez władze miasta projektu planu przewidującego budowę parkingu wielopoziomowego z usługami, zamiast obecnie forsowanego przez Urząd projektu

Parking nr 5 przy ul. Askenazego 3

planu wprowadzającego w miejsce parkingów zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Według analiz na ww. terenach istnieje możliwość budowy łącznie nawet 800 miejsc parkingowych w dwóch garażach trzypiętrowych lub około 500 miejsc z dwóch garażach dwupoziomowych, z których skorzystałby mieszkańcy Osiedla.

Stąd w obronie miejsc parkingowych na tym terenie i przeciwko nowej zabudowie wielorodzinnej RSM „Praga” złożyła uwagi do projektu planu dla tego obszaru, opowiadając się jednocześnie za koncepcją zawartą w Wariantie I projektu planu. Protest i uwagi Spółdzielni do planu zostały wsparte przez mieszkańców z Osiedla „Generalska” zamieszkujących budynki w rejonie ulic Askenazego i Zamiejska. Swoje uwagi mieszkańcy przekazywali do Administracji w zamkniętych kopertach. Akcja, pomimo okresu urlopowego, spotkała się z ogromnym odzewem mieszkańców - do Administracji wpłynęło bowiem 955 kopert z uwagami do projektu planu. Wolą większości mieszkańców jest pozostawienie istniejących naziemnych miejsc parkingowych, zaś budowa parkingów wielopoziomowych powinna być co najwyżej rozwiązaniem alternatywnym. Zdecydowanie zaś Spółdzielnia i mieszkańcy wystąpili przeciwko nowej zabudowie wielorodzinnej na terenie parkingów.

W dniu 9 sierpnia b.r. pracownicy Spółdzielni osobiście dostarczyli uwagi mieszkańców bezpośrednio do kancelarii Biura Architektury i Planowania Przestrzennego Urzędu m.st. Warszawy. Tak duża liczba zgłoszonych uwag jest wyraźnym sprzeciwem mieszkańców Warszawy wobec projektu planu przewidującego nową zabudowę wielorodzinną.

Mamy nadzieję, że tak stanowczy sprzeciw Spółdzielni i jej mieszkańców zostanie dostrzeżony przez władze Stolicy, a liczba istniejących obecnie miejsc parkingowych nie zostanie zmniejszona przez Radę Miasta w ostatecznym planie.

Łukasz Zaprawa

Parking nr 4 przy ul. Askenazego 3.

Parking nr 2 i 3 przy ul. Zamiejskiej 13.

NOWA INWESTYCJA „PRYZSTANEK TARGÓWEK”

Prace nad naszą kolejną inwestycją mieszkaniową ruszyły pełną parą! Jesteśmy dumni z wprowadzenia na rynek kolejnej nieruchomości o tak wysokim standardzie deweloperskim.

Rozpoczęcie prac nad inwestycją przy ul. Kuflewskiej 6 uświetniła, zorganizowana 1 grudnia br., uroczystość wmurowania kamienia węgielnego oraz podpisania aktu erekcyjnego. W związku z sytuacją epidemiczną i wprowadzonymi restrykcjami, charakter wydarzenia był kameralny.

Na uroczystości mogliśmy gościć przedstawicieli Urzędu Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy, a w szczególności pana **Jacka Duczmana** - Zastępcę Burmistrza.

W wydarzeniu udział wzięli również przedstawiciele generalnego wykonawcy - firmy Unibeb S.A., firmy BBC z o.o. Sp. k. - projektanta budynków, a także Rady Nadzorczej Spółdzielni. Gospodarzem uroczystości był Zarząd RSM „Praga”.

Po uroczystych przemówieniach **Andrzeja Pótroliczaka** - Prezesa Zarządu RSM „Praga”, który przypomniał o ponad 50-letniej historii i doświadczeniu Spółdzielni w budowaniu oraz zarządzaniu nieruchomościami w prawobrzeżnej części Warszawy oraz pana **Leszka Gołąbieckiego** - Prezesa Zarządu Unibeb S.A., nastąpi-

ło podpisanie aktu erekcyjnego przez przedstawicieli inwestora, głównego wykonawcy oraz projektanta „Przystanku Targówek”.

Dokument, włożony w metalową tubę został wkopany pod budowę inwestycji, a następnie zabetonowany przez gości uroczystości.

„Przystanek Targówek” to nowoczesny, wielorodzinny budynek, w którym mieścić się będzie 107 mieszkań z halą garażową, połączony w funkcjonalną całość z handlowo-usługowym parterem. Dzięki dużemu przekrojowi metrażowemu lokali mieszkalnych - od 28,86 m² do aż 86,62 m², każdy będzie mógł znaleźć lokum odpowiednie dla swoich potrzeb. Każde z mieszkań posiadać będzie loggię, a część lokali znajdujących się na drugiej i trzeciej kondygnacji - taras z ogródkiem.

Powstanie inwestycji wiązać się będzie z nowymi nasadzeniami drzew i krzewów, a także budową chodników. Myśląc o przyszłości, również w kontekście zachodzących wokół nas zmian klimatycznych, planujemy realizację stacji ładowania dla samochodów elektrycznych parkujących w garażu oraz stworzenie dodatkowych stref zieleni na dachach budynków. Zaprojektowane w inwestycji lokale użytkowe zwiększą zakres świadczonych Mieszkańcom usług w zdecydowanie

lepszych warunkach lokalowych niż w dotychczasowym przestarzałym pawilonie handlowym z lat 80. W budynku pojawi się m.in. przestrzeń pod duży sklep spożywczy, z którego korzystać będą wszyscy mieszkańcy okolicznych bloków. Dla klientów lokali zapewniona zostanie odpowiednia liczba 148 miejsc postojowych w halach garażowych oraz kilka na terenie działki. Spośród powyż-

szych miejsc - 41 pozostanie do dyspozycji Mieszkańców sąsiednich budynków Spółdzielni.

Warszawa jest jednym z najszybciej rozwijających się miast w Polsce, w związku z czym nie może dziwić fakt, że w miejscach dotychczasowych pawilonów lub magazynów powstają nowe obiekty mieszkaniowe, biurowe czy usługowe. Takie zmiany zachodzą w każdym większym mieście w Polsce i na świecie. Zmiana dotychczasowego zagospodarowania terenów wynika również z polityki planistycznej Miasta Stołecznego Warszawy, której priorytetem jest powstrzymanie rozlewania się zabudowy na dalekie peryferia miasta. Pozwala to na lepsze gospodarowanie zasobami miasta takimi jak: dostępność szkół, przedszkoli, terenów zielonych, sprawnej komunikacji zbiorowej etc. To także mniejsze wydatki na rozbudowę sieci doprowadzających media. Inwestycje realizowane przez Spółdzielnię, w tym „Przystanek Targówek”, wpisują się w w/w trendy, a występowanie Spółdzielni w roli inwestora pozwala dodatkowo chronić naszych Mieszkańców przed nadmiernym zagęszczeniem zabudowy, tak powszechnie stosowanej przez prywatnych deweloperów. Warto ponownie zaznaczyć, iż odległości projektowanego budynku od istniejącej zabudowy są znacznie większe niż wymagają tego obowiązujące przepisy. Wynika to nie z czego innego, jak tylko z dbałości Spółdzielni o zapewnienie właściwego komfortu Mieszkańcom istniejących budynków. O tym, że nasze inwestycje zawsze są przemyślane pod względem zastosowanych rozwiązań urbanistycznych oraz architektonicznych, świadczą nagrody przyznawane przez niezależne organizacje. Przykładem jest m.in. inwestycja „Stacja Targówek” przy ul. Witebskiej 2, 2a, 4, która otrzymała prestiżową nagrodę portalu „Rynek Pierwotny”, zajmując w IV kwartale 2019 r. **3 miejsce** (I etap budowy), a w I kwartale 2021 r. **2 miejsce** (II etap budowy), w rankingu najlepszych inwestycji w kategorii „Najlepsza inwestycja w Warszawie”.

W tym miejscu warto przypomnieć, iż roboty budowlane przy naszej ostatniej inwestycji „Stacja Targówek”, zostały zakończone w kwietniu 2021 r., a decyzję o pozwoleniu na użytkowanie otrzymaliśmy już na początku maja 2021 r. Realizacja inwestycji, jak i późniejsze odbiory przez odpowiednie organy i służby, przebiegła szybko i sprawnie bez zastrzeżeń. Na taki efekt końcowy wpływ miał szereg czynników takich jak: profesjonalni i doświadczeni inspektorzy nadzoru Spółdzielni, rzetelny generalny wykonawca - firma MAL-BUD-1 czy ścisła współpraca z organami administracji publicznej i państwowej.

Liczymy na to, i dołożymy wszelkich starań, aby najnowsza inwestycja Spółdzielni - „Przystanek Targówek”, mogła pochwalić się podobnym sukcesem.

Ewelina Domaszewska

reklama

Stomatologia

608 301 517

22 679 96 69

PROTETYKA • ORTODONCJA • IMPLANTY
MIKROSKOP • PANTOMOGRAM

PLAN REMONTÓW NA 2022 ROK

OSIEDLE ERAZMA

L.p.	Rodzaj robót	Budynek / Adres
1.	Instalacje c.o.	
	wymiana legalizacyjna podzielników kosztów ciepła	Erazma z Zakroczymia 8, 13, 19, 21
	projekt regulacji c.o. wraz z montażem podpionówki	A. Kamińskiego 22A
	projekt regulacji c.o.	A. Kamińskiego 2
	regulacja instalacji c.o. wraz z montażem podpionówki	A. Kamińskiego 22A
2.	Instalacje c.c.w. i z.w.	
	wymiana legalizacyjna wodomierzy wraz z wymianą nakładki radiowej	Erazma z Zakroczymia 19, 21
3.	Roboty elektryczne	
	wymiana latarni ulicznych + oprawy + żarówki na typ LED	Erazma z Zakroczymia 2, 4, 6, 8, 10
4.	Remonty elewacji wraz z dociepleniem	
	docieplenie ścian zewnętrznych; montaż nowych obróbek blacharskich i podokienników; remont balkonów: wymiana balustrad na nowe, remont posadzek z wymianą hydroizolacji i czołowych obróbek blacharskich, montaż zadaszeń szklanych na ostatniej kondygnacji; remont wejść zewnętrznych do budynku (w tym wymiana stolarki drzwiowej); remont zwyzek dachowych (wymiana pokrycia i docieplenie stropodachów).	A. Kamińskiego 2, 22A
5.	Remonty i renowacje elewacji	
	mycie elewacji wraz z zabezpieczeniem powłoką antyglonową	Erazma z Zakroczymia 4, A. Kamińskiego - 2 budynki
6.	Roboty drogowe	
	wypełnienie ubytków w nawierzchni asfaltowej	teren Osiedla
	wykonanie / renowacja lastryko (schody)	Kolonia Kamińskiego
7.	Wymiana okien na klatkach schodowych	
	wymiana stolarki okiennej na klatkach schodowych	A. Kamińskiego 16
8.	Remonty klatek schodowych i wejść do klatek schodowych	
	remont klatek schodowych	Erazma z Zakroczymia 19, 21, Ćmielowska 15, 15A
9.	Roboty ogólnobudowlane	
	roboty inne - prace wynikające z przeglądów budynków i zgłoszeń mieszkańców	teren Osiedla
	remont altan śmietnikowych	A. Kamińskiego 22A
10.	Tereny zielone - place zabaw	
	pielęgnacja zieleni	teren Osiedla
	naprawa urządzeń rekreacyjnych/zabawowych + wymiana urządzeń	teren Osiedla
11.	Dźwigi	
	wymiana dźwigu	Erazma z Zakroczymia 8 kl. I

OSIEDLE GENERALSKA

L.p.	Rodzaj robót	Budynek / Adres
1.	Instalacje c.o.	
	wymiana legalizacyjna podzielników ciepła	Askenazego 1, Mokra 4, Zamiejska 17
2.	Inne hydrauliczne	
	projekt techniczny wymiany pionów i poziomów kanalizacji w budynku	Kuflewska 2
	wymiana pionów i poziomów kanalizacji w budynku	Gajkowicza 9, Janinówka 9, 13, 14, Kuflewska 4, Mokra 2, 4, 31
3.	Instalacje gazowe	
	projekt i wymiana instalacji gazowej wraz z montażem liczników indywidualnych	Askenazego 11, Mokra 31, Remiszewska 7
4.	Roboty elektryczne	
	wymiana opraw oświetleniowych na klatkach schodowych na energooszczędne	Askenazego 7, 9, 11, Remiszewska 1, Zamiejska 17
	wymiana instalacji elektrycznej w piwnicy	Askenazego 2, Mieszka I 15, Zamiejska 3
	wymiana + wykonanie projektu technicznego wymiany wewnętrznych linii zasilania na klatkach schodowych z wymianą gniazd bezpiecznikowych w lokalach mieszkalnych	Mieszka I 21
5.	Roboty dekarские	
	kapitałny remont dachu	Okólna 28
6.	Roboty drogowe	
	naprawa nawierzchni asfaltowych ciągów pieszo - jezdnych	teren Osiedla
	wykonanie fragmentów ciągów pieszych przy częściowej likwidacji trawników	Gajkowicza 5
7.	Wymiana okien na klatkach schodowych	
	wymiana drzwi na galeryjkach	Remiszewska 7
8.	Remonty klatek schodowych i wejść do klatek schodowych	
	wykonanie parterów w wysokim standardzie + malowanie klatek	Askenazego 2, Gajkowicza 9, Mieszka I 21, Zamiejska 1, 17
	wymiana okładzin ściennych w wejściach do klatek schodowych	Askenazego 1, Zamiejska 15, 17

PLAN REMONTÓW NA 2022 ROK

OSIEDLE GENERALSKA c.d.

L.p.	Rodzaj robót	Budynek / Adres
9.	Roboty ogólnobudowlane	
	remont balkonów/loggii	teren Osiedla
	roboty ogólnobudowlane wg potrzeb Osiedla	
	projekt techniczny przebudowy wejść do klatek schodowych	Remiszewska 7
10.	Tereny zielone - place zabaw	
	wykonanie nasadzeń drzew i krzewów wg bieżących potrzeb	teren Osiedla
	modernizacja placów zabaw	
11.	Dźwigi	
	wymiana kabiny dźwigowej i drzwi na piętrach + montaż falownika	Janinówka 9 kl. VI, Mokra 2 (dźwig meblowy)
	wymiana zespołu napędowego	Askenazego 3, 11, Gajkowicza 3, Kuflewska 2
12.	Remonty elewacji wraz z dociepleniem przy udziale programu JESSICA 2	
	zdjęcie blach na szczytach budynków + położenie nowej warstwy docieplenia, pomalowanie elewacji + wymiana balustrad balkonowych + remont wejść do budynku z wymianą drzwi wejściowych + wykonanie zabudów loggi na parterach - II etap	Janinówka 9

OSIEDLE JAGIELLOŃSKA

L.p.	Rodzaj robót	Budynek / Adres
1.	Instalacje c.o.	
	wymiana legalizacyjna podzielników kosztów ciepła	Jagiellońska 1, 2
	projekt regulacji i regulacja instalacji centralnego ogrzewania	Jagiellońska 4
2.	Instalacje c.c.w. i z.w.	
	wymiana legalizacyjna wodomierzy wraz z wymianą nakładki radiowej	Jagiellońska 2
3.	Remonty elewacji wraz z dociepleniem przy udziale programu JESSICA 2	
	zwiększenie grubości docieplenia ścian zewnętrznych, docieplenie stropodachu, wymiana pokrycia dachowego, remont balkonów, remont wejść, wymiana drzwi wejściowych do budynku, wymiana witryn w lokalach użytkowych, remont patio	Jagiellońska 1, 3, 4, 5a
4.	Dźwigi	
	wymiana dźwigu w całości	Jagiellońska 3 kl. II

OSIEDLE KIJOWSKA

L.p.	Rodzaj robót	Budynek / Adres
1.	Instalacje c.o.	
	wymiana legalizacyjna podzielników kosztów ciepła	Białostocka 11, Wiosenna 3
2.	Inne hydrauliczne	
	wymiana legalizacyjna wodomierzy wraz z wymianą nakładki radiowej	Białostocka 48, Łochowska 1/29, Łochowska 34, Radzymińska 52A, Radzymińska 68/72, Siedlecka 16/24
3.	Roboty elektryczne	
	dokumentacja proj.-kosztorysowa wymiany wewnętrznych linii zasilania na klatkach schodowych	Wiosenna 3, Radzymińska 68/72
	wymiana wewnętrznych linii zasilania na klatkach schodowych	
	montaż instalacji fotowoltaicznych	Radzymińska 54/58, 60/66
	dokumentacja proj.-kosztorysowa wymiany instalacji odgromowej	Radzymińska 60/66, Siedlecka 1/15
	wymiana instalacji odgromowej	
	rozbudowa i modernizacja infrastruktury monitoringu wizyjnego oraz rozbudowa monitoringu wizyjnego zewnętrznego i wewnętrznego	teren Osiedla
4.	Renowacje i remonty elewacji	
	renowacja, mycie i malowanie elewacji	Tarchomińska 10, Wiosenna 1
	renowacja elewacji od strony ul. Ząbkowskiej	Korsaka 1
5.	Roboty dekarские	
	remont pokrycia dachu	Radzymińska 54/58, 60/66, Siedlecka 1/15
6.	Roboty drogowe	
	naprawy nawierzchni asfaltowych	teren Osiedla
7.	Wymiana okien na klatkach schodowych	
	wymiana stolarki okiennej na klatce schodowej	Radzymińska 68/72
8.	Remonty klatek schodowych i wejść do klatek schodowych	
	remont klatek schodowych wraz z korytarzykami lokatorskimi	Korsaka 1, Łomżyńska 15/25, Markowska 6
	remont klatek schodowych	Łomżyńska 22/24
9.	Roboty ogólnobudowlane	
	remont komór zsypanych, szt. 14 wraz z wymianą leja zsypanego na stalowy	Łochowska 1/29, Łomżyńska 15/25, Radzymińska 54/58, 60/66, 68/72, Siedlecka 1/15, 16/24, Wołomińska 19
	wymiana szuflad zsypanych	Wołomińska 19
10.	Tereny zielone - place zabaw	
	zabiegi pielęgnacyjne drzew	teren Osiedla
	zagospodarowanie zielenią patio wraz z projektem	Białostocka 48
	wykonanie dokumentacji projektowej odwodnienia terenu wraz z wykonaniem odwodnienia	Radzymińska 68/72
	wykonanie dokumentacji projektowej odwodnienia terenu wraz z wykonaniem odwodnienia (od strony podwórka)	Białostocka 11

PLAN REMONTÓW NA 2022 ROK

OSIEDLE KIJOWSKA c.d.

L.p.	Rodzaj robót	Budynek / Adres
11.	Roboty inne	
	wymiana altany śmietnikowej	Wołomińska 19
	wykonanie szlabanu w lokalizacji budynku Łomżyńska 15/25 z systemem kontroli wjazdu i wyjazdu oraz z systemem umożliwiającym natychmiastowy wjazd pojazdom uprzywilejowanym z zabezpieczeniem uniemożliwiającym otwarcie za pomocą np. klaksonu samochodu	Łomżyńska 15/25
12.	Dźwigi	
	wymiana zespołu napędowego	Siedlecka 1/15 kl. 3, osobowy (lewy)
	wymiana drzwi szybowych	Radzyńska 68/72 kl. I (lewy i prawy), Wołomińska 19 (lewy i prawy)
	modernizacja aparatury sterowej (rozbudowa o falownik), wymiana kabiny i drzwi szybowych	Łomżyńska 15/25 kl. I, towarowy
	modernizacja aparatury sterowej (rozbudowa o falownik), modernizacja kabiny i wymiana drzwi szybowych	Łomżyńska 15/25 kl. I i II, osobowy

OSIEDLE PORAJE

L.p.	Rodzaj robót	Budynek / Adres
1.	Instalacje c.o.	
	projekt rozdzielenia instalacji c.w. i c.o.	Myśluborska 85, 85A, 85B, 85C, 87
2.	Inne hydrauliczne	
	wymiana legalizacyjna wodomierzy radiowych	Antalla 6, Atutowa 7, Ceramiczna 5A, 7, 9, Myśluborska 85, 85A, 85B, 85C, 87, Pancera 18, Porajów 4, Wittiga 7
3.	Instalacje gazowe	
	wymiana instalacji gazowej	Porajów 6, Wittiga 1
	wymiana instalacji gazowej + dokumentacja	Porajów 5
4.	Roboty elektryczne	
	wymiana wewnętrznych linii zasilania na klatkach schodowych	Nagodźców 3
	montaż paneli fotowoltaicznych + dokumentacja	
	montaż monitoringu	budynki Osiedla
5.	Renowacje i remonty elewacji	
	renowacja elewacji (wzmocnienie tynków, mycie, odgrzybianie i malowanie)	Nagodźców 2, Pancera 12
6.	Roboty dekarские	
	kapitałny remont dachu	Wittiga 5
7.	Remonty klatek schodowych i wejść do klatek schodowych	
	remont klatek schodowych oraz wejść do klatek w podwyższonym standardzie + projekt	Antalla 4, Atutowa 1, Pancera 13
8.	Tereny zielone - place zabaw	
	uzupełnienie zieleni (nasadzenia, wycinka, wiatrołomy)	
	renowacja zieleni, nasadzenie roślin ozdobnych	teren Osiedla
	place zabaw - montaż nowych zabawek, naprawy sprzętu zabawowego oraz wymiana podłoża pod zabawkami	
	modernizacja terenów rekreacyjnych	Pancera
9.	Dźwigi	
	wymiana dźwigu	Myśluborska 85 (duży), Porajów 6 kl. II

OSIEDLE TARGÓWEK

L.p.	Rodzaj robót	Budynek / Adres
1.	Instalacje c.o.	
	wykonanie projektu technicznego modernizacji instalacji c.o.	H.Junkiewicz 2
	wymiana legalizacyjna podzielników kosztów ciepła	Radzyńska 97, Remiszewska 18, Wincentego 38, 40
2.	Instalacje ccw i zw	
	wymiana instalacji ccw i zw	Goławicka 3
3.	Inne hydrauliczne	
	wymiana instalacji kanalizacyjnej	Goławicka 3
	wymiana legalizacyjna wodomierzy radiowych wraz z wymianą nakładki radiowej	Myszkowska 1a, 1b, H.Junkiewicz 1, 2, 2a, 2b, 4, 8, 12, Radzyńska 97
4.	Instalacje gazowe	
	projekt wymiany i wymiana instalacji gazowej	Goławicka 3, Myszkowska 1a, 1b, P.Skargi 61
5.	Remonty elewacji wraz z dociepleniem przy udziale programu JESSICA 2	
	demontaż okładzin z blachy i ocieplenie ścian, ocieplenie stropodachu, wymiana poszycia dachu, remont kominów, balkonów i loggi wraz z wymianą balustrad i warstw posadzkowych, montaż zabudów loggi na parterze, remont wejść do budynku, renowacja ocieplenia ścian	H.Junkiewicz 2, Kołowa 2, 4, Prałatowska 2
	projekt docieplenia ścian zew. ocieplenie stropodachu, wymiana poszycia dachu, remont kominów, balkonów i loggi wraz z wymianą balustrad i warstw posadzkowych, montaż zabudów loggi na parterze	H.Junkiewicz 2b
6.	Remont klatek schodowych i wejść do klatek schodowych	
	projekt remontu klatek schodowej wraz z wejściami	H.Junkiewicz 4
	kompleksowy remont klatki schodowej	H.Junkiewicz 1, 4, Olgierda 44, P.Skargi 61
	projekt i kompleksowy remont klatki schodowej	Myszkowska 2
7.	Roboty ogólnobudowlane	
	inne roboty ogólnobudowlane (wykonanie pochylni, naprawa schodów, elewacji, posadzek balkonowych itp.)	teren Osiedla
	naprawa przewodów kominowych	

OSIEDLE TARGÓWEK c.d.

L.p.	Rodzaj robót	Budynek / Adres
8.	Tereny zielone - place zabaw siłownia plenerowa, boisko nasadzenia materiału roślinnego, renowacja terenów zielonych, montaż płotków ogrodzeniowych modernizacja terenu zewnętrznego (plac zabaw, siłownia plenerowa, boisko sensoryczne)	teren Osiedla Remiszewska 16, 18, 20
9.	Roboty inne budowa altanki śmietnikowej	Wejherowska 3, 6
10.	Dźwigi wymiana dźwigu osobowego i meblowego	P. Skargi 63, kl. II

W OBRONIE PODWÓRKA PRZY BIAŁOSTOCKIEJ 7, 9, 11

W obawie przed zabudową podwórka przylegającego do budynków przy ul. Białostockiej 7, 9, 11 nowymi budynkami wielorodzinnymi, RSM „Praga” złożyła do Rady Miasta wniosek o zmianę Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego obowiązującego dla tego obszaru. Realizacja obecnego planu doprowadzi bowiem do likwidacji terenów zieleni i rekreacji oraz miejsc parkingowych - terenów, które zostały zagospodarowane i są utrzymywane wysiłkiem Spółdzielni i jej mieszkańców.

Osiedle Białostocka zostało zrealizowane przez RSM „Praga” w latach 80-tych ubiegłego stulecia. Między wspomnianymi budynkami, a terenami kolejowymi znajduje się podwórko. Obszar ten wraz z budynkami funkcjonuje jako spójna całość z wyraźnie wyodrębnionymi strefami zieleni, rekreacji, wypoczynku, miejscami do parkowania, powiązanymi układem komunikacji pieszej i kołowej. Cały teren został zabudowany i zagospodarowany ze środków własnych RSM „Praga”, czyli mieszkańców Spółdzielni w celu zaspokojenia ich podstawowych potrzeb związanych z zamieszkiwaniem w tych budynkach. Idąc od siódemki wzdłuż Białostockiej 9 do jedenastki w podwórku znajdują się:

- zielony skwerek z urządzoną zielenią (nasadzenia zadbanej kompozycji kwiatów krzewów i młodych drzew) z alejkami i ławkami, ulubione miejsce spotkań i wypoczynku szczególnie seniorów,
- plac zabaw dla dzieci,
- street workout,
- boisko do siatkówki,
- siłownia plenerowa,
- boisko wielofunkcyjne,
- drugi zielony skwerek przy ul. Białostockiej 11.

Wszystkie wymienione urządzenia otoczone są zielenią, trawnikami, krzewami i drzewami.

Na tym terenie przyjęty przez Radę Miasta plan przewiduje nową zabudowę mieszkaniową, co oznacza likwidację tak potrzebnej dla mieszkańców infrastruktury osiedlowej i cennej dla ludzi zieleni. Likwidacji ulegną także miejsca parkingowe. Dlatego w celu ochrony istniejącej zieleni, obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych, miejsc postojowych i garaży Spółdzielnia złożyła w październiku br. wniosek do Rady Miasta o zmianę ww. MPZP. **Zmiana planu ma polegać na usunięciu zapisów przeznaczających część terenów pod nową zabudowę, usunięciu obszarów planowanych dróg gminnych oraz utrzymanie istniejących boksów garażowych i parkingu.** Obowiązujący od 2010 r. dla tego obszaru plan w znaczącej części ignoruje dotychczasowe zagospodarowanie i przeznaczenie omawianego terenu oraz sposób korzystania z niego przez mieszkańców. Przewidziany w obecnym planie sposób zagospodarowania narusza istniejący od ponad

30 lat ład przestrzenny osiedla, gdyż ogranicza, likwiduje i przerywa zagospodarowaną zielen, niszczy place zabaw, boiska, tereny do wypoczynku i pozbawia mieszkańców miejsc parkingowych. Pomijając już ochronę zieleni i obiektów rekreacji to realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej doprowadzi do zbytek intensywnego dogęszczenia istniejącego osiedla.

Można odnieść wrażenie, że zapisy obecnego planu stoją w sprzeczności z nagłaśnianymi w mediach i prezentowanymi przez władze Miasta projektami zrównoważonego rozwoju miasta, ochroną zieleni i miejsc odpoczynku, a także działaniami proekologicznymi mającymi na celu walkę z tzw. „betonozą” prowadzącą do nieustannego obniżania się wód gruntowych w Warszawie. Realizacja planu doprowadzi do likwidacji jednego z niewielu istniejących na terenie Pragi Centrum obszarów zieleni wraz z urządzeniami rekreacyjnymi i sportowymi.

Wydawane w oparciu o ten plan kolejne decyzje o pozwoleniu na budowę w rejonie Pragi Centrum, doprowadzają do pogłębienia problemu braku miejsc parkingowych dla mieszkańców istniejących budynków, skutecznie zmierzając do paraliżu komunikacyjnego. Zabudowa zgodnie z obecnym planem podwórek osiedla Białostocka 7, 9, 11

Podwórko przy Białostockiej 7

przez nowe budynki spowoduje, że ta część dzielnicy Pragi Północ zostanie pozbawiona jedynych otwartych przestrzeni wypoczynkowo - rekreacyjnych oraz miejsc postojowych dla mieszkańców budynków Białostocka 7, 9, 11. Zatem zmiana zapisów obowiązującego planu to konieczność. Stąd, w interesie mieszkańców, wystąpienie Spółdzielni.

Andrzej Podkóliński

ogłoszenie

Zaprasza do udziału w bezpłatnych zajęciach Nordic Walking.

Przyjdź choć raz, a będziesz do nas wracać!

Aktywnie na emeryturze

Zajęcia poprowadzi trener **Krzysztof Człapski**

• wielokrotny Mistrz Polski
• medalista mistrzostw Świata w Nordic Walking
oraz medalista mistrzostw Europy w Nordic Walking

Projekt dla osób, które chcą się cieszyć zdrowiem i kondycją fizyczną.

Od 1 stycznia 2022 zajęcia odbywają się:

- poniedziałki i czwartki Park Włocha godz. 10-11
- środy i piątki Park Picassa godz. 13 - 14

W sprawie zapisów i bezpłatnego wypożyczenia kijów prosimy dzwonić do Koordynatora:

691 999 429

Projekt skierowany do członków

PIELEGNACJA DRZEW W PIGUŁCE

Mając na uwadze częste zapytania mieszkańców dotyczące wycinki lub przycinki drzew a przede wszystkim ich oczekiwania, które nie mogą być spełnione ze względów prawnych, postaramy się nieco przybliżyć to zagadnienie. Kwestie te reguluje ustawa o ochronie przyrody, która bardzo rygorystycznie normuje zasady dotyczące wycinki i przycinki roślin.

Drzewa rosnące w mieście, w odróżnieniu od tych znajdujących się w środowisku leśnym, często wymagają pielęgnacji ze względów **bezpieczeństwa** oraz estetycznych. W wielu przypadkach dzięki właśnie takim regularnym działaniom można uniknąć ostateczności, jaką jest wycinka. W odróżnieniu od wycinki, drzewa rosnące na zarządzanych przez nas terenach możemy pielęgnować bez ubiegania się o jakąkolwiek zgodę. Należy jednak pamiętać, że zgodnie z prawem w przypadku drzew (z wyjątkiem drzew owocowych), których obwód pnia na wysokości 5 cm przekracza:

80 cm - w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego,

65 cm - w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,

50 cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew;

- możemy usunąć jedynie do 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa!

Oczywiście istnieją od tego odstępstwa:

- usuwanie gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
- utrzymanie uformowanego kształtu korony drzewa;
- wykonanie specjalistycznego zabiegu celu przywrócenia statyki drzewa;

W wyżej wymienionych sytuacjach prace wykonuje się na podstawie dokumentacji, w tym fotograficznej, która ma potwierdzać zasadność przeprowadzenia takiego zabiegu. Co trzeba podkreślić, w myśl prawa usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w **całym okresie rozwoju drzewa**, stanowi uszkodzenia drzewa. Z kolei usunięcie gałęzi przekraczających 50% korony, stanowi już zniszczenie drzewa. Za tego typu działania Prezydent

Miasta lub Urząd Marszałkowski nakłada na właściciela lub zarządcę terenu, na którym rośnie drzewo, wysoką karę pieniężną. Jak widać tak popularny w niektórych kręgach zabieg ogławiania dojrzałych drzew, jest nie tylko niezgodny ze sztuką arborystyczną, ale także z prawem.

Spółdzielnia może pielęgnować jedynie drzewa rosnące na zarządzanym przez nią terenie. Drzewo, które nie rośnie na należącym do nas terenie możemy przyciąć tylko w jednym przypadku - gdy rośnie ono blisko granicy dwóch działek i jego gałęzie przechodzą na naszą stronę. Kwestię tę reguluje już nie ustawa o ochronie środowiska a kodeks cywilny.

Przed przystąpieniem do jakichkolwiek prac w koronie drzew musimy upewnić się także, czy nasze działania nie będą stanowiły zagrożenia dla gatunków zwierząt lub roślin objętych ochroną lub dla gniazdujących ptaków.

Pamiętajmy, że w okresie lęgowym nie można wycinać gałęzi, na którym znajdują się gniazda - proceder ten uznawany jest w najlepszym przypadku za wykroczenie.

Ada Staszewska

PRZEZORNOSC TO NIE TYLKO UBEZPIECZONY LOKAL

Zalane mieszkanie to niestety najczęstsze szkody występujące w budynkach mieszkalnych. Szkody te zazwyczaj nie oznaczają poważnych zniszczeń, natomiast narażają mieszkańców na dodatkowe koszty oraz niepotrzebny stres.

Aby uniknąć zalania sąsiadującego z nami lokalu powinniśmy pamiętać o sprawdzaniu instalacji wodnej wewnątrzlokalowej tj. za licznikiem wody, oraz w razie potrzeby pamiętać o wymianie tzw. „wężyków” wodnych, ponieważ leży to w gestii mieszkańca.

Jedną z najbardziej powtarzalnych przyczyn awarii w mieszkaniu są pęknięcia wspomnianych przewodów elastycznych, które łączą krany, pralki, zmywarki z instalacją wodociągową. Z reguły uszkodze-

nie przewodu elastycznego następuje w skutek uszkodzeń mechanicznych, tj.: naciągnięcia, zgniecenia, załamania. Okresowa weryfikacja stanu wężyków może zapobiec wyciekowi, który powstrzyma dopiero zakręcenie wody w lokalu bądź pionie lokatorskim. Obserwacje zgłoszeń wykazują, że zazwyczaj czekamy z wymianą do ostatniej chwili czyli awarii. Aby zminimalizować ryzyko wystąpienia zalania mieszkania powinniśmy pamiętać o niepozostawianiu pracujących urządzeń tj. pralki czy zmywarki podczas naszej nieobecności. Niestabilne podłączenia odprowadzenia odpływu wody do kanalizacji może spowodować, że cała woda wydostająca się z urządzenia będzie zalewać nasze i sąsiednie od dołu mieszkanie, a w rezultacie zmusimy naszego sąsiada do wykonania nieplanowanego remontu.

Wyjeżdżając na dłuższy czas, pamiętajmy o zakręceniu zaworów wodociągowych umieszczonych przy wodomierzach. Warto też pozostawić zaprzyjaźnionemu sąsiadowi swój numer telefonu a nawet klucze.

Zwracamy się również do Państwa o uaktualnianie numerów kontaktowych przekazywanych do Administracji, która bezzwłocznie powiadomi o ewentualnych problemach w lokalu. Pamiętajmy, że w przypadku awarii instalacji wodociągowej w przypadku nieobecności właściciela zakręcany jest cały pion do czasu usunięcia usterki. W wyniku braku kontaktu z mieszkańcem, u którego wystąpiła awaria, przedłuża się czas naprawy usterki, a co za tym idzie pozbawieni wody są inni mieszkańcy.

Co gdy zdarzy się, że mamy awarie w swoim mieszkaniu lub nasze mieszkanie jest zalewane? Niezwłocznie zgłaszamy zaistniałą sytuację do służb odpowiedzialnych za utrzymanie stanu technicznego w naszym budynku. Wszelkie niezbędne dane kontaktowe zamieszczone są w gablotach informacyjnych na klatkach schodowych budynków. W przypadku, gdy awaria zostanie usunięta, przychodzi czas na naprawę zniszczonego mienia. Warto zatem mieć ubezpieczone mieszkanie. Z pewnością pozwoli nam to zaoszczędzić dużo nerwów jak i znaczne koszty towarzyszące opisanyemu zdarzeniem.

Maciej Gaik

reklama

SILVER RESIDENCE
— MODLIN —
★ ★ ★

Dom Seniora Silver Residence Modlin
to kolejny, fascynujący rozdział życia!
Zadbamy o Państwa zdrowie
i aktywność społeczną.

Mieszkania dla Seniorów w formie Assisted Living (z języka angielskiego: mieszkanie wspomagane, serwisowane) zapewniają profesjonalne wsparcie w prowadzeniu niezależnego życia i wszechstronną pomoc oraz opiekę w razie potrzeby Rezydenta.

Rozumiemy, iż pomimo ograniczeń wynikających z wieku, Seniorzy pragną nadal spędzać czas aktywnie, cieszyć się towarzystwem, a przy tym mieć poczucie bezpieczeństwa, jakie zapewnia odpowiednie zaplecze do codziennej opieki. Zależy nam, aby Państwa stan zdrowia, nasi Rezydenci wymagają wsparcia i opieki.

Większość z naszych Mieszkańców to aktywni, szczęśliwi Seniorzy, którzy nie wymagają stałej opieki medycznej, ale jesteśmy przygotowani, również aby taką opiekę zapewnić w razie potrzeby.

Silver Residence Modlin to:

- Zakwaterowanie w komfortowym pokoju jedno lub dwuosobowym
- System przywoławczy
- Telewizja i dostęp do Wifi
- 4 posiłki dziennie z uwzględnieniem diety i alergii
- Opieka internisty, ortopedy, fizjoterapeuty oraz opieka pielęgniarska
- Indywidualna opieka pielęgnacyjna w razie choroby
- Ćwiczenia grupowe zgodnie ze wskazaniami lekarza - 3 razy w tygodniu
- Możliwość dodatkowej rehabilitacji w zależności od zaleceń lekarza
- Sala kinezyterapii (UGULL)
- Gimnastyka oddechowa
- Nordic walking
- Wycieczki krajoznawcze i zagraniczne
- Zajęcia terapeutyczne
- Higieniczne i bezpieczne otoczenie Silver Residence Modlin

Polskie Domy Senioralne
Silver Residence Oddział w Modlinie
ul. Boudena 2 05-160 Modlin

Zapraszamy do kontaktu!
+48 668 122 838
kontakt@polskiedomysenioralne.pl
www.polskiedomysenioralne.pl

SUDOKU

8	9				2			4
					4	6		5
			3			6		
5		1					8	3
		8	1					
				5			7	
1					5	4		7
	8			6				
3			9	7	1			

NASZA WARSZAWA

19 maja 2021 roku („Dzień dobrych uczynków”) dzięki inicjatywie Centrum Edukacji Varsavianistyczno-Artystycznej ZSG Poznańska, Towarzystwa Przyjaciół Warszawa Oddział Tarchomin i Rady Osiedla ERA-ZMA RSM „Praga” odbyła się konferencja poświęcona Warszawie - stolicy pojednania, odkrywania tajemnic miasta różnorodności.

Celem konferencji było przedstawienie różnych sposobów ochrony wielokulturowego dziedzictwa, jak również refleksja nad metodami przewycięzania konfliktów i ich źródeł w celu kształtowania postaw otwartości, tolerancji i wzajemnego dialogu.

Program spotkania został tak pomyślany, aby ukazać Warszawę i jej mieszkańców jako gospodarzy miasta potrafiących żyć i pracować, bawić się i uczyć w bardzo różnorodnym, tak narodowościowo jak i kulturowym tyglu, jakim była przed laty i wciąż jest Warszawa.

Konferencja miała bardzo bogaty i urozmaicony program na który złożyły się m.in. występy uczniów ZSG, wykład dr Alicji Bielak zatytułowany „Między toleran-

cją a akceptacją”, prelekcja Pana Krzysztofa Gutowskiego reprezentującego Towarzystwo Przyjaciół Warszawy poświęcona „Tajemnicom Leśnej Polanki”, gawęda przygotowana przez Państwa Katarzynę i Marka Szczemier-Szczemierskich, której tematem było życie i twórczość Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, wystąpienie dr Beaty Michalec (zastępcy dyrektora Muzeum Niepodległości) prezentujące zasoby kulturalno-edukacyjne Muzeum Niepodległości w Warszawie. Całość spotkania prowadziła przewodnicząca Rady Osiedla Erazma, prezes Towarzystwa Przyjaciół Warszawy Oddział Tarchomin - Ewa Skrońc-Bielak.

Wisienką na torcie była wspólna prezentacja uczniów ZSG i przedstawicieli Koła Gospodyń Miejskich, która rozpała wyobraźnię wszystkich uczestników spotkania i wystrzyła apetyt na warszawskie, wielokulturowe przysmaki...

Czasu jak zwykle było za mało i czuło się niedosyt, co jest dobrą prognozą dla kolejnych spotkań tego typu.

Dzisiaj prezentujemy fragment obszerniejszego artykułu « Tajemnice Leśnej Polanki » który w całości wraz

z archiwalnymi zdjęciami zamieścimy w następnym numerze gazety.

Artykuł dostępny jest na stronie FB Towarzystwa Przyjaciół Warszawy Oddział Tarchomin. Stronę prowadzi Rada Osiedla „Erazma”.

Tajemnice Leśnej Polanki -

W północnej części Białołęki, nazywanej niegdyś Winnicą, znajduje się ulica Poetów, jedna z niewielu zachowanych w Warszawie ulic brukowanych polnymi kamieniami. Biegnie od ulicy Modlińskiej do placu Światowida i mieszczącej się przy ulicy Leśnej Polanki szkoły podstawowej nr 154 im. P. E. Strzeleckiego. W lesie obok budynku szkolnego znaleźć można bez trudu zarośnięte krzakami resztki betonowych konstrukcji, nazywanych przez uczniów „bunkrami”. Nikt nie potrafił powiedzieć, kiedy i po co tak daleko od granic stolicy wybrukowano - jako jedyną w promieniu wielu kilometrów - drogę i czego pozostałością są ruiny w lesie obok szkoły. Tymczasem historia tego miejsca jest niezwykła, a losy zbudowanej tu fabryki splatają się w wydarzenia i postaci, ważnymi dla całego kraju, a nawet Europy.

Ewa Skrońc-Bielak

REFLEKSJE CZŁONKA SPÓŁDZIELNI

Każdy kończący się rok jest czasem refleksji i podsumowań, jaki to był rok. Oczywiście 2021 rok podobnie jak ten poprzedni był dla całego świata szczególnie z powodu pandemii COVID-19. Ale nie czuję się kompetentny żeby tą szczególność komentować od strony medycznej. Natomiast nie mogę się powstrzymać od skomentowania niefrasobliwości części naszych rodaków, którzy ignorują: rekomendacje, zalecenia, szczepienia i w ten sposób także zagrożenie zdrowia i życia innych. Osobiście szczepię się przeciw grypie od około 10 lat i w tym czasie na grypę nie chorowałem, a wcześniej tak. Aktualnie jestem zaszczepiony 3 razy przeciw COVID-19, przeciw PNEUMOKOKOM i przeciw grypie.

A teraz jako członek naszej Spółdzielni od ponad 36 lat kilka refleksji retrospektywnych. **Po pierwsze** nasza Spółdzielnia istniejąca już ponad 50 lat była i jest jedną z największych w Polsce. Warto przy tym wspomnieć, że osiedla Spółdzielni Mieszkaniowej „Bródno”, do momentu jej wydzielenia ze struktur naszej Spółdzielni w 1978 r., znajdowały się w zasobach RSM „Praga”. **Po drugie** nasza Spółdzielnia od wielu lat aktywnie realizuje kolejne inwestycje mieszkaniowe w Warszawie, co wzbogaca fundusze wykorzystywane na poprawę stanu technicznego i estetycznego zwłaszcza starszych zasobów. Przyczynia się także do urządzenia przyjazne-

go otoczenia naszych nieruchomości oraz urządzenia i utrzymania terenów zielonych. **Po trzecie**, szczególnie w ostatnich latach, obsługa interesantów jest na coraz wyższym poziomie. Wśród pracowników doszło niemal do zmiany pokoleniowej, młodsze pokolenie przejęło niemal już w całości „przysłowiową pałeczkę” od starszych pracowników. Wiadomo młodzi lepiej radzą sobie w coraz silniej otaczającej nas wirtualnej rzeczywistości, zaś starsi zanim przejdą na zasłużoną emeryturę mogą przekazać cenną wiedzę i doświadczenie. **Po czwarte** jako członek spółdzielni, ale także jako radny w Dzielnicy Targówek z zadowoleniem przyjmuję wyrażaną przez władze samorządowe Warszawy wolę regulowania stanów prawnych gruntów na rzecz spółdzielni mieszkaniowych, ale wciąż jako spółdzielcy czekamy na konkretne decyzje. Dziękując tymi kilkoma refleksjami w kończącym się 2021 roku,

ŻYCZĘ - WSZYSTKIM MIESZKAŃCOM, ZARZĄDOWI I WSZYSTKIM PRACOWNIKOM RSM PRAGA - ZDROWYCH, WESOŁYCH ŚWIĄT I DOBREGO 2022 ROKU.

Witold Harasim

ogłoszenie społeczne

Zaszczep się na zdrowie

ogłoszenie społeczne

KPRM

Przyjmij 3. dawkę szczepionki
i przedłuż swój certyfikat COVID-19

SUDOKU

		4						1
			6	5				4
	8				2	3		
		3		1		6	4	
			5	9	4			
	4	2		7		1		
		7	9					3
						8		
				6	5			

WARSZAWSKIE JADŁODZIELNIE

Wielkimi krokami zbliża się czas Świąt Bożego Narodzenia i imprez sylwestrowych. Okres świąteczno-noworoczny jest czasem wielkiego gotowania, sprzątnia, spędzania czasu z bliskimi i... jedzenia. Dwanaście potraw na wigilijny stół, kilka ciast na deser, słodkości dla dzieci... I w taki sposób stajemy się posiadaczami ogromnych zasobów żywności. Wielokrotnie podczas mojego życia doświadczyłam sytuacji, gdy po zakończeniu rodzinnego świętowania, takim jak Boże Narodzenie, czy Sylwester, zostawało nam w domu bardzo dużo jedzenia. Czasem zdarzało się też tak, że mimo kilku dni jedzenia w kółko tych samych potraw, niestety nie udawało nam się przejeść wszystkiego co mieliśmy. Czasem coś zdążyło już się zepsuć, innym razem nikt już nie mógł przysłowioowo patrzeć na tą samą sałatkę od pięciu dni. Czy zatem da się zrobić coś, aby zwyczajka jedzenia nie musiała wylądować w koszu na śmieci?

Z odpowiedzią na to pytanie przychodzi nam idea **FOODSHARING** i warszawskie **JADŁODZIELNIE**.

FOODSHARING to ruch społeczny polegający na dzieleniu się jedzeniem. Ruch ten został zapoczątkowany w Niemczech, a do Polski przybył na początku 2016 roku. Dokładnie wtedy, grupa osób zapoczątkowała prace nad ideą niemarnowania żywności. Jako efekt ich działania powstała pierwsza w Polsce Jadłodzielnia, czyli punkt, gdzie można dokonać wymiany żywności.

Z JADŁODZIELNI może skorzystać dosłownie każdy, zarówno ten, komu aktualnie zbywa choćby najmniejsza ilość jedzenia, jak i ten, kto chciałby się takim jedzeniem poczęstować.

Aktualnie **na mapie Warszawy możemy odnaleźć aż 37 takich punktów służących wymianie jedzenia**. JADŁODZIELNIE znajdują się w miejscach ogólnodostępnych, które często odwiedza większa liczba osób tj. Urzędach Dzielnic, Ośrodkach Pomocy Społecznej, bazarkach, czy Domach Kultury. JADŁODZIELNIA to najczęściej lodówka lub szafka znajdująca się wewnątrz danego budynku, bądź też na zewnątrz, na świeżym powietrzu.

Obecnie, w niedalekich odległościach dla mieszkańców RSM „Praga” znajduje się osiem różnych Jadłodzielni.

Mieszkańcy Osiedla Targówek oraz Osiedla Generaliska najbliższej mają usytuowane Jadłodzielnie przy:

1. św. Wincentego 85 - Ośrodek Pomocy Społecznej - czynna pon-pt.: 8:00-19:00; 1 i 3 sobota miesiąca 10:00-15:00,
2. Węgrowska 2 - Ośrodek Pomocy Społecznej - czynna całodobowo,

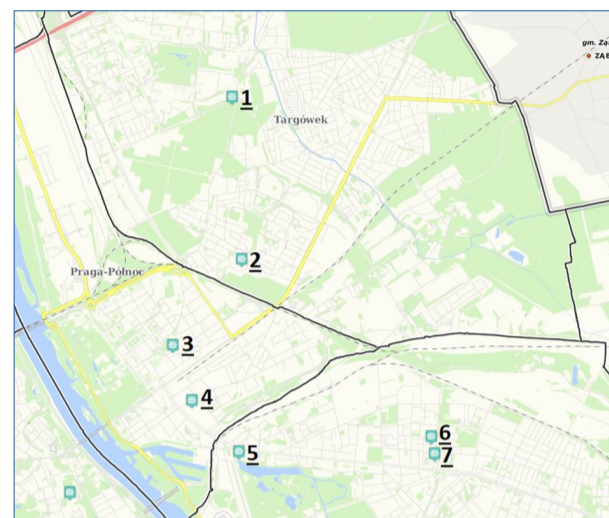
Mieszkańcom Osiedla Jagiellońska i Osiedla Kijowska polecamy udać się do Jadłodzielni zlokalizowanych przy:

3. 11 listopada 22 - Serce Miasta - czynna codziennie do godz. 21.00,

4. Żąbkowska 12 - Bazar Różyckiego, przy lokalu Bar Bazaar - czynna pon: 8-17:00; wt-czw: 8-23:00; pt-sob: 8-3:00; nd: 8-21:00,
5. J. Zamoyskiego 20 - Przed kawiarnią Stół Powszechny - czynna całodobowo,
6. L. M. Paca 40 - Miejsce Akcji Paca 40 - czynna pon.-śr.:14:00-20:00, czw.-sob.:10:00-16:00,
7. Wiatraczna 11 - Ośrodek Pomocy Społecznej - czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 - 16:00 (tylko produkty zapakowane fabrycznie),

Mieszkańcom Osiedla Poraje i Osiedla Erazma dedykujemy Jadłodzielnię zlokalizowaną przy:

8. Porajów 1 - Ryneček Poraje / bazarek - przy bankomacie - czynna całodobowo.

Drogi Mieszkańcu, jeśli po świętach zostanie Tobie za dużo jedzenia, bądź też, gdy nie masz go za wiele, nie krępuj się, przyjdź, dziel się, częstuj się, bądź.

Wesołych Świąt i smacznego!

*A w świątecznym chaosie
Pamiętaj proszę
Jedzenia masz więcej
Okaż mu serce
Jedzenia masz mało
Częstuj się śmiało*

Magdalena Kieryło

ogłoszenie

Drodzy Mieszkańcy naszej dzielnicy!
Zdrowych i radosnych Świąt Bożego Narodzenia spędzonych
w atmosferze miłości, życzliwości. Niech ten wyjątkowy czas, będzie czasem
wytchnienia i dobrych refleksji, bez pośpiechu, trosk i zmartwień.
Nowy 2022 Rok niech przyniesie dużo nadziei i obfituje
w sukcesy osobiste i zawodowe
życzą
Radni i Zarząd Klubu Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Targówek
Platforma Nowoczesna
KOALICJA OBYWATELSKA

JEDZENIE WYRZUCAJ
JADŁODZIELNIE WARSZAWSKIE

Wyjeżdżasz z domu, a lodówka jest pełna? Kończy się termin przydatności sera, a ty go nie wykorzystasz? Po świętach został nadmiar potraw, których nie zjesz?

Nie wyrzucaj jedzenia do kosza. Podziel się i zanieś je do najbliższej jadłodzielni.

Szczegóły i adresy znajdziesz na: warszawa19115.pl/~jadlodzielnie lub sprawdzisz na mapie:

ŚWIĄTECZNIE W RSM „PRAGA”

OSIEDLE ERAZMA i PORAJE

OSIEDLE KIJOWSKA

OSIEDLE GENERALSKA i TARGÓWEK

PIERWSZY EKOLOGICZNY MURAL NA BIAŁOŁĘCE!

Robotnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRAGA” jest pomysłodawcą kolejnego muralu na mapie Warszawy, który powstał jako uhonorowanie dzielnicy Białołęka, na jednej ze ścian budynku przy ul. Śreniawitów 7, który jest w zasobach Spółdzielni.

Jest to wyjątkowy mural, ponieważ w całości został namalowany przy użyciu farb ekologicznych, pochłaniających smog, zawierających nanometryczny dwutlenek tytanu, które redukują szkodliwe tlenki azotu. **Dziennie jeden metr kwadratowy czyści tyle powietrza, co jedno średniej wielkości drzewo. Biorąc pod uwagę wielkość muralu - codziennie na Białołęce powietrze będzie oczyszczane tak jak byłoby tam dodatkowo ok. 300 drzew.** Poprzez realizację ekomuralu, RSM „PRAGA” zaangażowała się w działania proekologiczne, mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz powietrza w stolicy.

RSM „PRAGA”, działając ponad 50 lat na warszawskim rynku mieszkaniowym, od dawna pokazuje, że murale są szczególną formą promocji, mają nadzwyczajną moc, odmieniającą wygląd Warszawy. Wywołują przeróżne odczucia - od radości, po zdziwienie. Potrafią zatrzymać przechodnia w biegu i skłonić do refleksji. Realizując ekomural, Spółdzielnia zadbała o miejską przestrzeń prawobrzeżnej Warszawy, nadając jej artystycznego, niepowtarzalnego klimatu oraz realnie przyczyniła się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza. Warto dodać, że farby, którymi pokryta jest ściana budynku, są przyjazne dla środowiska, nie zawierają ołowiu i rtęci, mają odpowiednią trwałość, redukują warszawski smog, ograniczają nieprzyjemne zapachy oraz działają antybakteryjnie. **Jest to pierwszy ekologiczny mural na Białołęce.**

Hasłem przewodnim muralu przy ul. Śreniawitów 7 jest „Radosna Strona Miasta”, a sam projekt pokazuje Białołękę jako dzielnicę radosną, przyjazną mieszkańcom, przystosowaną do potrzeb osób prowadzących aktywny tryb życia i chcących w pełni korzystać z uroków stolicy. Możliwość zamieszkania z dala od zgiełku miasta, a jednocześnie bliskość licznych środków komunikacyjnych (autobusy, tramwaje) sprawiają, że

Białołęka to miejsce do życia wybierane przez coraz większą ilość Warszawiaków. To spółdzielnia, która działa po prawej stronie Wisły, oferując mieszkańcom Warszawy komfortową i nowoczesną przestrzeń do życia, w otoczeniu zieleni. Spółdzielnia buduje po „radosnej stronie miasta” oraz zapewnia mieszkańcom duże możliwości aktywności fizycznej. Bliskość terenów zielonych, liczne ścieżki rowerowe pozwalają mieszkańcom na różnorodne formy aktywności: jazda na rowerze, spacer z kijkami, spacer wśród zieleni. To idealne miejsce także dla najmłodszych, ponieważ dzieci mogą bawić się na licznych placach zabaw, które zostały wyposażone w najnowsze sprzęty. W górnej części muralu pojawia się także jaskółka, jako symbol radości i nadziei, budzącej się do życia przyrody. Jaskółka jest także uważana za wysłanniczkę dobrych nowin, znak domowego szczęścia i pomyślności.

Robotnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRAGA” na Białołęce administruje dwoma osiedlami - Erazma i Poraje - i właśnie na Porajach powstał ekomural. Wyróżnieniem Osiedla jest zamieszczenie na projekcji róż, które nawiązują do polskiego herbu szlacheckiego „PORAJE” (w herbie występuje pięciopłatkowa róża srebrna), co pokazuje, że RSM „PRAGA” to firma z misją, zakorzeniona w przeszłości, szanująca tradycję, ale jednocześnie otwarta na nowoczesne rozwiązania.

Mural ma bardzo radosny przekaz. Został zaprojektowany w ciepłych, jesiennych barwach, które dodadzą mieszkańcom pozytywnej energii każdego dnia. Elementy graficzne zostały dobrane w bardzo przemyślany sposób, tworząc spójną całość. Przekaz muralu idealnie wpisuje się w misję Spółdzielni, która od wielu lat tworzy prawdziwe domy, w których można zatrzymać się na lata, w otoczeniu zieleni i przyrody. Dzieło powstało we współpracy z firmą Hossa Media, a projekt przygotowała Kaja Dulińska. Realizatorem nowego ekomuralu jest RSM „PRAGA”. Mural został sfinansowany z działalności inwestycyjnej Spółdzielni.

Joanna Golecka

WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO PRASY LOKALNEJ (WTPL)

Gazeta eReSeM Praga w listopadzie br. przystąpiła do Warszawskiego Towarzystwa Prasy Lokalnej. Skupia ono dziennikarzy zawodowych i obywatelskich, autorów, grafików komputerowych, fotoreporterów, wydawców prasy papierowej i elektronicznej z tytułów lokalnych i środowiskowych oraz inne osoby związane z prasą lokalną.

Najważniejszymi celami Towarzystwa są:

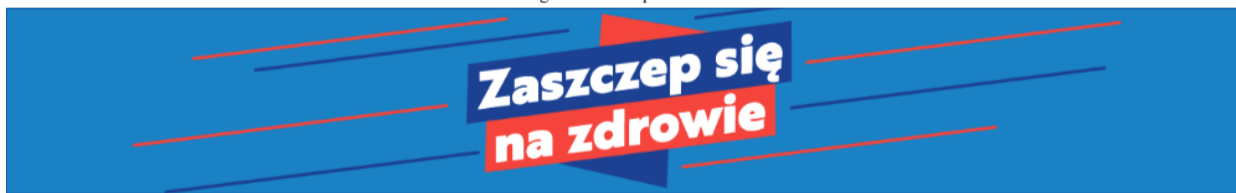
- dbałość o poziom etyczny i warsztatowy publikacji prasowych,
- reprezentowanie zbiorowych interesów prasy lokalnej i środowiskowej,
- ochrona zawodowych i twórczych praw osób prowadzących działalność dziennikarską i wydawniczą prasy lokalnej i środowiskowej,
- doskonalenie kwalifikacji zawodowych,
- integracja środowiska prasy lokalnej i środowiskowej,
- dbałość o pozycję lokalnych i środowiskowych wydawnictw prasy papierowej i elektronicznej.

WTPL uzyskało wsparcie:

- Katedry Prawa Mediów Wydziału Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego,
- Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Dziennikarzy RP,
- Stowarzyszenia Wydawców i Dziennikarzy RE-PROPOL,
- Izby Wydawców Prasy.

Redakcja

ogłoszenie społeczne

ogłoszenie społeczne

NORDIC WALKING ORAZ GIMNASTYKA ZDROWY KRĘGOSŁUP W RSM „PRAGA”

Zgrabna sylwetka, poprawa samopoczucia, lepsza kondycja - to wszystko daje nam właśnie chodzenie. Nordic Walking, czyli marsz z kijkami, z roku na rok zyskuje na popularności. Ten rodzaj sportu mogą uprawiać wszyscy: dorośli, młodzi oraz seniorzy.

Jakie korzyści płyną z uprawiania tej dyscypliny sportu, otóż:

- angażuje aż 90% mięśni całego ciała,
- wzmacnia system mięśniowo-szkieletowy, skutecznie zmniejsza bóle stawów i kręgosłupa oraz poprawia krążenie,
- poprawia wydolność oddechową,
- powoduje spadek poziomu cholesterolu oraz trójglicerydów,
- poprawia krążenie,

- wpływa zbawiennie na formę psychiczną,
- przyspiesza odchudzanie,
- jedną z największych też zalet tego sportu jest przebywanie na świeżym powietrzu.

I tak w ramach promowania zdrowego stylu życia wśród mieszkańców zorganizowane zostały zajęcia z Nordic Walking oraz gimnastyki „Zdrowy kręgosłup”. Projekty powstały z inicjatywy p. Anny Dobosz - Vice Prezes RSM „Praga”. Zajęcia w naszej spółdzielni prowadzi wielokrotny Mistrz Polski, medalista Mistrzostw Świata i Europy Nordic Walking, aktualny Mistrz Europy na dystansie 10 km pan Krzysztof Człapski. Do dyspozycji uczestników zajęć są kijki, zakupione przez Spółdzielnię i udostępniane na czas treningów. Nowo przybyłych uczestników pan Krzysztof wprowadza w tajniki prawidłowej techniki chodzenia. Czas trwania zajęć to 60 minut.

Zajęcia te cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Na każdy trening przychodzi 30 - 40 osób, a czasami nawet i więcej.

Te treningi nie byłyby takie fantastyczne gdyby nie trener. Jego charyzma, poczucie humoru i doświadczenie to przepis na sukces.

Natomiast zajęcia „Zdrowy kręgosłup” mają charakter zarówno profilaktyczny, jak i terapeutyczny. Ćwiczenia zapobiegają bólom kręgosłupa i wzmacniają mięśnie posturalne. Zajęcia trwają 60 minut. Do Państwa dyspozycji są zakupione przez Spółdzielnię maty do ćwiczeń. Liczba osób chętnych przerosła nasze najśmielsze oczekiwania. Na każdy dzień zajęć jest lista rezerwowa.

Zajęcia z gimnastyki „Zdrowy Kręgosłup” odbywają się w Klubie „Pinokio” 2 razy w tygodniu po 1 godzinie.

Zajęcia Nordic Walking odbywają się:

- w Parku Stefana „Wiecha” Wiecheckiego (Targówek) w poniedziałki i czwartki o godz. 10.00,
- a w Parku Picassa (Tarchomin) w każdą środę i piątek o godzinie 13.15.

Od 2022 r. nastąpi zmiana godziny zajęć w Parku Picassa z godz. 13.15 na godz. 13.00

Zapisy na zajęcia prowadzi Koordynator
- pani Edyta Barcikowska tel. 691 999 429

Kochani mieszkańcy !!!

Zapraszamy Was serdecznie do korzystania z ww. zajęć sportowo - rekreacyjnych, bo oprócz pełnego profesjonalizmu jest również wspaniała atmosfera co widać na załączonych zdjęciach.

Edyta Barcikowska

DZIKI W MIEŚCIE

Krystyna Dowgier-Malinowska

Była wiosna – ciepło, zielono. Gosia i Tonio wybrali się na spacer. Szli wzdłuż Lasku Bródnowskiego, skręcili w ul. Kondratowicza. Tonio biegał, podskakiwał, ale Gosia miała go na oku.

Nagle Tonio zwrócił uwagę na ruch uliczny i zobaczył, że samochody zwolniły. Nawet taki, co to wyglądał jak leżący wieżowiec bez okien. Usłyszał: „pstryk, pstryk”. Pewnie mnie fotografują – pomyślał. Przyjął pozę modela i wyprężył się.

Gosia pociągnęła go i przyspieszyła kroku.

Tonio obejrzał się, zobaczył za sobą dwa wielkie i trzy średnie dziki. Zwierzęta spokojnie, nie zwracając uwagi na ludzi i szum aut, ryły trawnik przy ogrodzeniu osiedla.

Oboje z bezpiecznej odległości obserwowali, jak pewna siebie i nieskrępowana przechodniami ani ruchem ulicznym dzicza rodzina poszukiwała żółdzi pod młodym dębem.

Nadjechał patrolowy samochód Straży Miejskiej. Pan strażnik ruchem ręki pośpieszał zwalniające samochody, z których wychylali się robiący zdjęcia ludzie. Pani strażniczka telefonicznie wezwała weterynarza i łowczych w celu wprowadzenia dzików do lasu. Aż strach pomyśleć, co by było, gdyby dziki zaczęły przechodzić przez jezdnię.

chody, z których wychylali się robiący zdjęcia ludzie. Pani strażniczka telefonicznie wezwała weterynarza i łowczych w celu wprowadzenia dzików do lasu. Aż strach pomyśleć, co by było, gdyby dziki zaczęły przechodzić przez jezdnię.

Gosia i Tonio pobiegli do domu.

Rozemocjonowana dziewczynka opowiadała rodzicom o spotkaniu z dzikami. Tata zwrócił uwagę, że to dlatego, iż spacerowicze zostawiają w lesie reszt-

ki jedzenia, po prostu śmiecą. Potem dziki szukają koszy z odpadkami, a w nich jedzenia.

Tonio napił się wody, położył i przypomniał sobie spotkanie z dzikimi zwierzętami. Popatrzył jak tata prasuje Gosi bluzeczkę, mama szykuje kolację, a bobas w łóżeczku nie wrzeszczy, ale najedzony śpi. Wszystko pod kontrolą. Tonio przeciągnął się i rozłożył na pościeli. Usnął. Nagle drgnął. Przyśniło mu się, że jest z Gosią na spacerze w lesie i jej ucieka. Gosia woła go, żeby mu założyć smycz ze strachu, że pobiegnie za dzikami. To niebezpieczna sytuacja na terenie lasu – ostoi dzikich zwierząt, ich domu i terytorium.

Tonio obudził się na chwilę. Tata skończył prasowanie, mama naszykowała już kolację. Tonio przeciągnął się, przypomniał sobie, że już wcześniej widział zryte przez dziki trawniki przy blokach, więc kontynuował drzemkę.

Po kilku dniach na spacerze z Tonim przy lesie, Gosia zauważyła ogłoszenia, że nie wolno karmić zwierząt. W Lasku Bródnowskim zainstalowano dużą klatkę na dziki ze specjalną karmą, żeby je zwabić i wywieźć daleko od miasta. Dalej nad kanałkiem, wzdłuż promenady, powieszono tablice z napisami, by nie karmić ptaków, to znaczy kaczek i licznych tam gołębi.

Gosia już wiedziała, że dzikie zwierzęta poradzą sobie bez dokarmiania i nie będą zajmować miasta – mają swoje tereny. Ptakom można pomóc przeżyć, gdy jest sroga zima, jednak nie suchym chlebem, ale ziarnem lub specjalną karmą, którą można kupić w każdym supermarkecie. Dużymi zwierzętami leśnymi zimą opiekują się leśnicy.

WSPIERAMY CZYTANIE

Nie bez powodu mówi się, że „kto czyta, ten żyje podwójnie”. Właśnie dlatego chcemy dać starym, przeczytanym, odłożonym w kącie książkom drugie życie.

Bookcrossing czyli wymiana książek w wydaniu RSM „Praga” to idealny sposób na dzielenie się książkami i poznawanie nowych książek, bez konieczności ich kupowania.

Książki to jeden z najprostszych sposobów na naukę, rozwój, budowanie wyobraźni i odpoczynek. Czytanie pozytywnie przekłada się na jakość naszego życia - m.in. kształtuje charakter, uwalnia od stresu, wzbogaca słownictwo, poprawia pamięć i koncentrację. Jak widać do czytania nie musimy przekonywać naszych Mieszkańców, bo już od pierwszego momentu kiedy na na-

szych osiedlach pojawiły się biblioteczki do wymiany książek, korzystają z nich każdego dnia.

Biblioteczki z logo Spółdzielni usytuowane są:

- przed administracją Osiedla „Targówek” przy ul. Ossowskiego 11;
- przy siłowni plenerowej w rejonie ul. Askenazego oraz przy placu zabaw w Markach;
- przy Administracji Osiedla „Kijowska” przy ul. Żąbkowskiej 42;
- przy budynku Jagiellońska 4;
- przed Administracją Osiedla „Erazma” przy ul. Erazma z Zakrocymia 2a i przy ul. Kamińskiego 2;
- przed Administracją Osiedla „Poraje” przy ul. Porajów 2;
- przed Biurem Zarządu przy ul. Białostockiej 11.

Bookcrossing czyli nieodpłatne przekazywanie książek to forma popularyzowania czytelnictwa.

Wymiana książek to piękna inicjatywa, która zachęca do kilku czynności:

- Przejrzenia swojej biblioteczki, co jednocześnie pozwala na zrobienie porządku na swoich półkach.
- Oczyszczenia swojej przestrzeni ze zbędnych książek (takich, do których już nie wrócimy).
- Zadbania o domowy budżet, bo zamiast kupować nowe książki, wystarczy wymienić się z kimś i koszty ograniczyć do minimum.
- Pochylenie się ku idei Zero Waste, czyli nie wyrzucaj, jeśli nie używasz, daj przedmiotowi drugie życie (czyli w tym przypadku przekaż książkę komuś innemu).
- Czytania - często w natłoku codziennych obowiązków zapominamy o tym, ile daje nam czytanie.

Chcąc dać książkom drugie życie, promować czytanie, polepszać komfort życia naszych Mieszkańców zadaliśmy o to, aby każda z bibliotek była dobrze widoczna. Dlatego mają one piękny pomarańczowy kolor i przezroczystą witrynę. Ich idea polega na pozostawianiu przeczytanych książek po to, by inna osoba mogła je przeczytać i znów puścić w obieg. Pomysł „krążącej książki” narodziła się w Stanach Zjednoczonych w 2001 roku. Jej inicjatorem był programista komputerowy Ron Hornbaker, a my z dumą kontynuujemy ten trend po prawej stronie Wisły i zachęcając do czytania i dzielenia się książkami z innymi. Bookcrossing łączy miliony entuzjastów czytania na całym świecie. Aktualnie po 132 krajach podróżuje 12 226 380 mln tomów, które uwolniło ponad 1,8 mln czytelników. Teraz do tej rodziny dołącza RSM „Praga”, promując czytanie.

Milej lektury!

Joanna Golecka

KONKURS FOTOGRAFICZNY PT. „ZACZYTANA JESIEŃ” ZOSTAŁ ROZSTRZYGNIĘTY!

Tematem zadania konkursowego było uchwycenie książki w jesiennej scenerii.

Otrzymaliśmy 15 wspaniałych prac, których autorzy wykazali się nie lada kreatywnością oraz zaangażowaniem.

Spośród kilkunastu przesłanych zgłoszeń, jury wybrało cztery zdjęcia, które nie tylko najlepiej oddały tematykę konkursu, ale także ukazywały umiejętność uchwycenia odpowiedniego kadru.

I miejsce

Laureaci otrzymali karty upominkowe do wykorzystania w księgarni, natomiast wszyscy uczestnicy konkursu - paczkę z gadżetami RSM „Praga” oraz czekoladę.

Celem konkursu była aktywizacja mieszkańców Spółdzielni oraz promowanie sztuki fotografii jako formy artystycznego wyrazu.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom, którzy podjęli wyzwanie i wzięli udział w konkursie.

Zwycięzcom gratulujemy i zachęcamy do wzięcia udziału w naszych przyszłych konkursach!

Poniżej przedstawiamy nagrodzone prace:

I miejsce: Pani Agnieszka Wasilewska

II miejsce: Pan Jerzy Zborucki

III miejsce: ex aequo Pani Marta Wojtaszewska oraz Pani Alicja Tuhy-Romanik

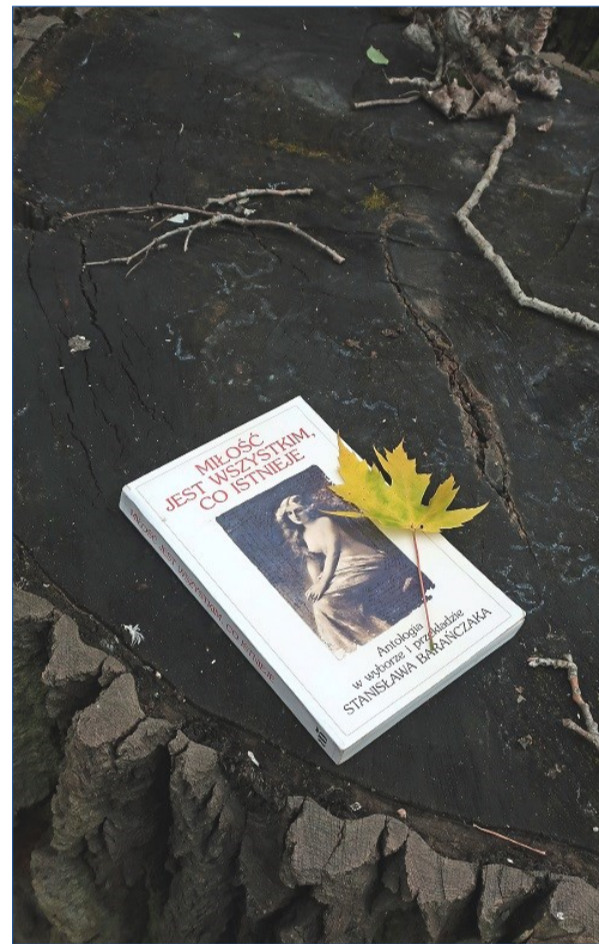
Ewelina Domaszewska

II miejsce

III miejsce ex aequo

III miejsce ex aequo

SOKOŁY - MŁODZI DRAPIEŻNI MIESZKAŃCY OSIEDLA „JAGIELLOŃSKA”

Pustułka zwyczajna to mały drapieżny ptak, którego pierwotnym siedliskiem są górskie granie. Doskonale czuje się również w mieście w wysoko położonych miejscach takich jak ściany zabytkowych kościołów, balkony dziesięciopiętrowych bloków, otwory wentylacyjne, wysokie drzewa, czy szczeliny wież. W skutek remontów oraz termomodernizacji budynków sokół pustułka stracił możliwość budowania gniazd w wyłomach po brakujących ceglach czy blokowych zakamarkach. Sokół pustułka to niezwykle pożyteczny ptak, który żywi się nornikami, myszami polnymi, jaszczurkami. W miastach sokoły polują prawie wyłącznie na ptaki w szczególności wróble, szpaki,

sikory oraz jerzyki. Grzbiet i pokrywa skrzydłowa są koloru rdzawobrazowego, ogon długi niebieskoszary. Skrzydła wąskie i długie ostro zakończone na kształt przypominający sierpa. Obecność sokołów, charakterystyczna sylwetka oraz bardzo wysokie przenikliwe piski sprawiają, że miejskie ptaki gołębie unikają ich towarzystwa i przeprowadzają się w bardziej spokojniejsze miejsca. Na terenie Polski sokół ten jest objęty ścisłą ochroną gatunkową najczęściej poprzez ochronę czynną, czyli budowę budek lęgowych.

W 2020 r. na trzech budynkach przy ul. Targowej, Namysłowskiej oraz Floriańskiej zostały zamontowane

budki lęgowe dla sokoła pustułki, które na bieżąco są kontrolowane przez ornitologa. W dwóch z nich możemy już podziwiać efekty w postaci młodych piskląt. Niebawem zostaną zaobrączkowane dzięki czemu będzie możliwość kontrolowania gdzie i jak się przemieszczają. Dzięki współpracy z ornitologami przyczyniamy się do ochrony tych niezwykle pożytecznych ptaków.

Piotr Mroziński

TAKIE TAM ROZMAITOŚCI, Z MUZYKĄ TYLKO W TLE

Zewsząd atakują nas jakieś absurdy lub zjawiska co najmniej niezrozumiałe. Życie pod jurysdykcją pandemii nie normalnieje. Ale nadal można zajrzeć do galerii lub muzeum, paszportu covidowego bynajmniej nie okazując...

Artystom na szczęście wolno więcej. I nadal oddziałują na naszą wyobraźnię zdecydowanie przyjaźniej (przynajmniej moim zdaniem).

A jeżeli oddziaływanie na wyobraźnię to: Imaginarium, Teatr Magiczny lub Muzeum Wyobraźni. Wszystkie te nazwy pisane wielką literą. Tak jak Sętowski. Do świata realizmu magicznego kreowanego przez Artystę mogliśmy zajrzeć w maju, najpierw on-line a później na żywo na jubileuszowej wystawie - Imaginarium Sętowski w Galerii ToTuart w warszawskim Koneserze. To mocno skondensowany przekrój przez 60. lat życia i 40. lat twórczości artysty. Tych, którzy nie zdążyli zobaczyć wystawy odsyłam do albumu *Imaginarium*, którego jeszcze kilka sztuk jest jeszcze do nabycia w siedzibie galerii. Można też szybko zwiedzić wystawę z samym artystą klikając na ten link: <https://setowski.com/index.php?s=9&m=9&news=53> (zwiedzanie trwa tylko 4 minuty). Chyba, że lubimy zimowy Gdańsk. Tam jeszcze do 30 stycznia 2022 r. w Ratuszu Głównego Miasta można oglądać w trzech salach 60 prac wybitnego surrealisty i przedstawiciela realizmu magicznego.

30 czerwca br. zakończyła się wystawa zatytułowana *Blue Moon Garden* Kasi Kaluy Kryńskiej. Zgodnie z tytułem była w kolorze Blue. Grafiki tam przedstawiane są tak naprawdę fotografiami. Można się pomylić! W większości prac Artystka wykorzystała starą technikę fotografii stykowej. Na papier lub płótno nanosi się emulsję światłoczułą, Po wysuszeniu na tak

przygotowanym materiale układa się liść, ptasie pióro lub przedmiot i naświetla na słońcu lub promieniami lampy UV. Potem kuwety z wywoływaczem, utrwalaczem, suszenie i zdjęcie gotowe. Proste - prawda? W przypadku tych prac tajemnica tkwi także w emulsji światłoczułej, opartej na solach żelaza, które w procesie obróbki dają ten niesamowity niebieski kolor - błękit pruski. Wystawie towarzyszył piękny, oczywiście niebieski album. - Pierwsze wydawnictwo i dowód twórczej pasji utrwalonej tylko jeden, jedyny raz na światłoczułej odbite.

Latem w murach Konesera gościły jeszcze inne ekspozycje. Choćby największa w Polsce wystawa rzeźb i instalacji czołowych polskich artystów - Laboratorium Rzeźby 2021 (od 8 lipca). Ponad 200 prac zgromadzonych na 1200 m² powierzchni wystawowej na oglądających i kupujących czekało do 28 sierpnia br.

Można także było poznać fragment kolekcji twórcy Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy i Przystanku Woodstock Jurka Owsiaaka, której credo brzmiało następująco: *W tym całym zgiełku, który kocham i szanuję – uwielbiam dotknąć sztuki tworzonej przez artystów wlewających w nasze dusze całe wiadra nadziei, że świat jest przyjacielski mimo, że ciągle rani nas swoją rzeczywistością!! Dlatego każdy obraz, który jest w naszej kolekcji cieszy, uspokaja i tuli!* W samym centrum ekspozycji znalazł się jednak twór artystów-mechaników czyli czerwony motocykl właściciela kolekcji. Ekspozycji nie towarzyszyła niestety „Woodstockowa” muzyka...

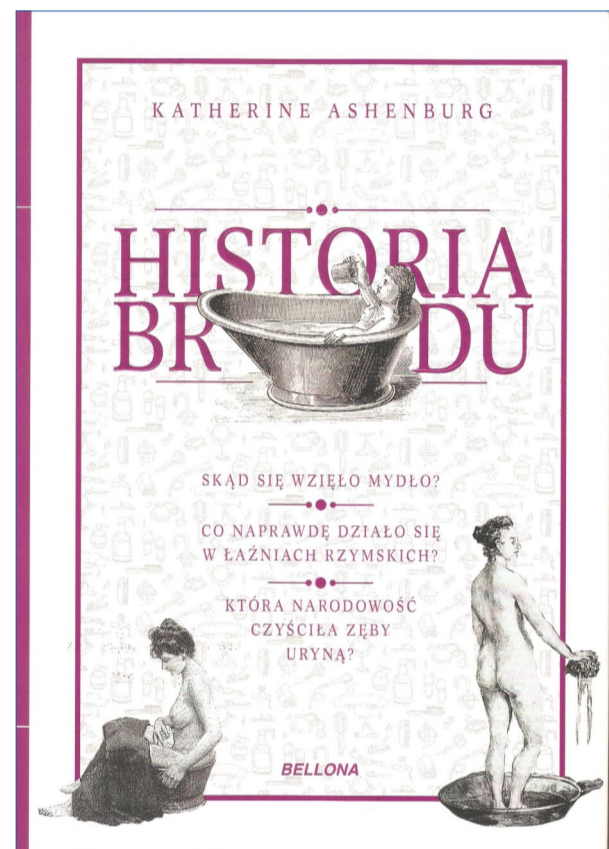
Oczywiście zaglądając do Konesera można było natrafić na szereg innych wystaw i wydarzeń. Choćby na nieautoryzowaną wystawę jednego z największych twórców street artu Banksy'ego. Można było też zobaczyć 70 oryginalnych prac Beksinińskiego w tym nigdy wcześniej nieprezentowane dzieła Mistrza z kolekcji prywatnych.

Jeszcze do 31 stycznia przyszłego roku będzie można zajrzeć na wystawę The NBA Exhibition. Czyli coś dla miłośników koszykarskich artystów i sportu w ogóle. Tylko bilet od 60 zł...

Ale wróćmy do artystów i sztuki. Fundacja Nova Ars Poloniae wspólnie z pozostałymi organizatorami zaprasza na niezwykłą wystawę afrykańskich fotografii Ar-

tura Stankiewicza, którą można obejrzeć do 31 grudnia br. w przestrzeniach Praskiego Centrum Koneser. Natomiast do 30 stycznia potrwa wystawa plakatów Franciszka Starowieyskiego i Andrzeja Dudzińskiego. To w galerii Leonarda. Wstęp na te wystawy za friko.

Podróżując komunikacją miejską zaczytywałem się *Historią brudu* kanadyjki Katherine Ashenburg. Autorka z dużą swadą, poczuciem humoru oraz olbrzymią erudycją opowiada o tak prozaicznych wydawać by się mogło czynnościach jak mycie lub kąpiel. Kto się mył a kto nie i dlaczego? Czy kąpiel jest zdrowa a może grzeszna? Skąd się wzięło mydło i czy od razu ładnie pachniało? - Tego wszystkiego i wielu innych rzeczy o codziennej - czy aby na pewno? - higienie można dowiedzieć się z tej pouczającej lektury. Polskie tłumaczenie Aleksandry Górskiej, która zrobiła to z sercem i pasją powoduje, że książkę czyta się świetnie. Kolorytu dodają świetne cytaty i bynajmniej nie kolorowe ilustracje. Momentami śmierdząca, momentami pachnąca piękna lektura.

I na koniec bardzo przepraszam Marka. - Marku o muzyce będzie w następnym tekście!

A wszystkim Czytelnikom życzę spokojnych i pełnych ciepła Świąt Bożego Narodzenia i dobrego Nowego 2022 Roku. I dużo, dużo zdrowia.

PAM

Katherine Ashenburg, *Historia brudu*, Wydawnictwo Bellona, Warszawa 2020

SUDOKU

5	6		1			4	3
	2	7				1	6
	3					8	
		8		2	9	3	5
				1	3		
		5		8	4	7	
2	5		8			3	1
	8					7	
	1	4				8	2

WSPÓŁCZEŚNI PATRONI ULIC W RSM „PRAGA”

W codziennym pośpiechu rzadko zdarza się zatrzymać nad rzeczami, które nas otaczają, gdyż zdają się być błahe i niewpływające na życie. Idąc ulicą zazwyczaj nie zastanawiamy się dlaczego nazywa się tak albo inaczej. A historie z związane z nazewnictwem ulic bywają nieraz ciekawe i zaskakujące. Stąd chcielibyśmy otworzyć cykl wspomnień o współczesnych patronach ulic w RSM „Praga”. Na początek Osiedle „Generalska”.

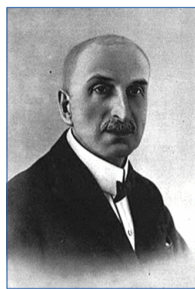
A zatem skąd się wzięły nazwy niektórych ulic i jaką mają konotację? Nie o wszystkich można wiele napisać, ale są i takie, których pochodzenie jest niezwykle ciekawe. Zanim jednak przytoczymy słów kilka, musimy określić obszar z jakiego dokonaliśmy wyboru.

Zapewne większość mieszkańców wie, że Targówek Mieszkaniowy zajmują dwa osiedla Robotniczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Praga”: „Targówek” i „Generalska”. Dawno temu zostały podzielone w momencie przyrastających obszarów w kierunku Marek.

Dziś Osiedle „Generalska”, to nie tylko dzielnica Targówek, ale również kilka budynków w samym mieście Marki. Warszawska granica naszego osiedla przebiega od ulic: Myszkowskiej, Kuflewskiej, Handlowej, Gajkowiec, wzdłuż ulicy Askenazego i Zamiejskiej, dochodząc do Radzywińskiej. W tym obszarze znajdują się trzy ulice, które otrzymały swoje nazwy od nazwisk. Nie wszyscy jednak wiedzą kim byli ich patroni i jakie mieli życiorysy.

Dziś wspominamy profesora SZYMONA ASKENAZEGO...

**„POLAK URODZONY W ZAWICHOŚCIE SŁUŻĄCY
NAJJAŚNIEJSZEJ RZECZYPOSPOLITEJ”**

SZYMON ASKENAZY – wybitny historyk i dyplomata żydowskiego pochodzenia urodzony najprawdopodobniej 23 grudnia 1865 w Zawichoście, zmarł 22 czerwca 1935 w Warszawie. Był profesorem Uniwersytetów: Lwowskiego im. Jana Kazimierza i Warszawskiego oraz twórcą lwowskiej szkoły historycznej zwanej szkołą Askenazego.

Zajmował się głównie stosunkami międzynarodowymi w XVIII i XIX wieku. Był bliski poglądom politycznym obozu legionowo - piłsudczykowski. Pomimo współpracy z Józefem Piłsudskim, nie należał do żadnej partii. W czasie I wojny światowej w Szwajcarii brał udział w walkach o niepodległą Polskę wraz z Henrykiem Sienkiewiczem, Gabrielem Narutowiczem, Ignacym Janem Paderewskim.

Urodzony jako Szulim Zelman, syn Wolfa i Reginy z domu Hertzberger. Wychowany w duchu romantyzmu. W 1887 ukończył prawo na Cesarskim Uniwersytecie Warszawskim, po czym rozpoczął praktykę w adwokaturze. Następnie studiował historię na Uniwersytecie w Getyndze, gdzie w 1894 uzyskał stopień doktora na podstawie rozprawy Die letzte polnische Koenigswahl („Ostatnia elekcja króla w Polsce”) pod kierownictwem profesora Maxa Lehmana. Po obronieniu jej z wyróżnieniem i powrocie do Polski szukał miejsca, gdzie mógłby kontynuować karierę historyka. Nie było to jednak proste - wówczas Uniwersytet Warszawski poddawany był coraz mocniejszej presji rusyfikacji. Ówczesny rektor Akademii Umiejętności w Krakowie-Stanisław Smolka, poproszony przez przyjaciela Askenazego Tadeusza Korzona o możliwość habilitacji, odesłał odpowiedź odmowną.

W 1897 Askenazy uzyskał habilitację na Uniwersytecie Lwowskim na podstawie rozprawy „Przymierze polsko-

pruskie”, czym rozpoczął karierę naukową, obejmując kolejno stanowiska: docenta (1898), profesora nadzwyczajnego i profesora zwyczajnego (1906). W tym też czasie opublikował swoje najśłynniejsze dzieło: „Książę Józef Poniatowski 1763–1813”. Wielu naukowców uważa, że rozprawa ta znacząco wpłynęła na kształt takich utworów literackich jak: „Noc Listopadowa”, „Popioły”, „Legiony”.

Na stanowisku profesora Szymon Askenazy formalnie pracował do listopada 1919 (pozostając jednak od 1914 na urlopie), kierując w tym czasie Katedrą Historii Nowożytnej Polski. Był pionierem w zakresie badań nad epoką napoleońską i powstaniem narodowymi. W trakcie długoletniej pracy dydaktycznej, skoncentrowanej przede wszystkim wokół problematyki politycznej, międzynarodowej i dyplomatycznej XVIII i XIX Polski, skupił wielu uczniów. Dwie rzeczy różniły Askenazego od środowiska naukowców krakowskich: wizja przyczyn porażek Rzeczypospolitej oraz postawa obywatelska. Polemizował ze „szkołą krakowską”, która przyczyniła się do wadach narodowych Polaków. Askenazy skłaniał się ku winie państw ościennych. To właśnie w tym czasie powstała szkoła Askenazego.

W 1918 i ponownie w 1923 podjął próbę objęcia katedry na Uniwersytecie Warszawskim, ale z powodu silnej opozycji do powołania go na katedrę w Warszawie nie doszło, mimo iż apelowało o to wielu uczonych, pisarzy, polityków i studentów. W 1920 w czasopiśmie „Robotnik” ukazał się apel poparcia dla Askenazego podpisany m.in. przez takie osoby, jak: Stefan Żeromski, Zofia Nałkowska, Karol Szymanowski, Leopold Staff, Andrzej Strug, Jarosław Iwaszkiewicz, Antoni Słonimski, Waław Sieroszewski.

W 1909 Askenazy został członkiem Akademii Umiejętności. W czasie I wojny światowej przebywał w Szwajcarii. Działal tam na rzecz niepodległości Polski, biorąc udział w pracach Szwajcarskiego Komitetu Generalnego Pomocy Ofiarom Wojny w Polsce. Angażował się w działania na rzecz asymilacji Żydów. Sam nie ukrywał swojego pochodzenia. Prowadził też badania naukowe w zakresie historii Żydów polskich i ich wkładu w dzieje Polski.

W 1919 ukazała się jego głośna w Europie książka „Gdańsk a Polska”, przetłumaczona na język angielski, francuski i niemiecki. Askenazy starał się przy tym przyciągnąć uwagę zachodniej opinii publicznej ku sprawie polskiej.

W latach 1920–1923 był ministrem pełnomocnym z ramienia Polski przy Lidze Narodów w Genewie. W 1924 ponownie odmówiono mu objęcia katedry na Uniwersytecie Warszawskim. Mimo to wykładał tam gościnnie w latach 1927–1935.

W 1934 otrzymał literacką nagrodę m. st. Warszawy.

W 1934 r. Szymon Askenazy zapadł na ostrą niewydolność nerek. Z tej choroby już się nie podniósł. Został pochowany na Cmentarzu Żydowskim przy ulicy Okopowej w Warszawie (kwatery 10-6-5).

Na grobowcu umieszczono napis:
„Walczył o Polskę niepodległą - służył wyzwolonej”.

Beata Grochowska

Źródło:
literatura książkowa oraz strony internetowe

**Wynajmę mieszkanie 2-pokojowe
po kapitalnym remoncie z nowym
umeblowaniem przy ul. Łomżyńskiej 15/25.
Kontakt tel. 572 982 402
lub tel. 23 673 64 42.**

KRZYŻÓWKA

inwalida	▼	święte miejsca u Słowian	afrykański wirus	zwrot przywołujący kota	▼	Vanessa, skrzypaczka	duńska firma obuwnicza	▼	wycofany materiał	wszczepiona żyła	▼	The ... nagrali "Lullaby"	▼	prawny lub podatkowy	Bee ... zespół muz.
▶						deszcz w stanie stałym	rządziła Rosją	▶						Bogusław, aktor	▼
region Francji znany z win		np. Marek Pławgo	▶							psy z fryzurą	▶				
▶						pleciuga, gaduła	drobne obrażenie	▶							
spowija bagna	Greta, aktorka	pachnące drzewo	▶				Schwarzenegger, aktor	"... Boga", głośny film		spirytystyczny z duchami	▶				
▶												Wróbel, podnosi ciężary	żydowska gmina	pot. porażka	składnik dymu
puszysta przędza	brytyjski arystokrata	odprawiane w kościele	piąty po kątach				imię Hayworth	▶				chlebowy do picia	▶		
▶															końska głowa
o nią awantura	▶						choroba pozostawiająca blizny	▶				wyraz czci	▶		
▶							kobięcy głos	▶				wśród czworokątów	▶		
Czerwone lub Żółte	towarzysz Czecha i Rusa	▶					dzielona na godziny	▶							plynie przez Hamburg

zadanie udostępnił serwis krzyżówkowy szarada.net

przystanek
targówek

RSM

PRAGA

ZATRZYMAJ
SIĘ NA LATA!

www.rsmpraga.pl

Kuflewska 6

Przy II linii metra!

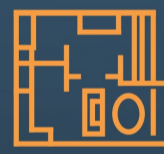
5 minut
od stacji metra

Parking
podziemny

Komórki
lokatorskie

Lokale mieszkalne
od 28,86m² do 90,39m²

Lokale użytkowe
na parterze

+48 785 440 440

mieszkania@rsmpraga.pl

Czasopismo RSM „Praga”
Wydawca: RSM „Praga”
Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń i reklam.
tel.: 22 619 12 21, e-mail: redakcja@rsmpraga.pl

Redakcja: RSM „Praga”
Druk: GRUPA ZPR MEDIA
Wszelkie prawa, w tym Autora i Wydawcy, są zastrzeżone. Jakiegokolwiek dalsze rozpowszechnianie artykułów bez zgody Autora i Wydawcy jest zabronione.